

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

SOCIALVÅRD

FATTIGVÅRDEN

1955

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1957

INLEDNING

TILL

Fattigvården / Kungl. Socialstyrelsen = [Public assistance] / [Social Welfare Board]. – Stockholm, 1920-1958. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1918-1956.

År 1918-1935, år 1920-1937 utgiven av Statistiska centralbyrån. 1918-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. 1950-1960 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska.

År 1935-1949 med parallelltitel på franska: Assistance publique.

År 1950-1956 med parallelltitel på engelska: Public assistance.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. U, Kommunernas fattigvård och finanser. – Stockholm, 1877-1920.

Täckningsår: 1874-1917

Efterföljare:

Socialhjälpen / Kungl. Socialstyrelsen = [Social assistance] / [Social Welfare Board]. – Stockholm, 1959-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1957-1960

Socialvården / Statistiska centralbyrån = Social welfare statistics / National Central Bureau of Statistics. – Stockholm, 1963-1983. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1961-1981

Fattigvården 1955.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2012.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

SOCIALVÅRD

FATTIGVÅRDEN

1955

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1957

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
SOCIAL WELFARE

PUBLIC ASSISTANCE

1955

SOCIAL WELFARE BOARD

STOCKHOLM 1957

KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

F Ö R O R D

Socialstyrelsen får härmed framlägga berättelse angående kommunernas fattigvård under år 1955.

Den närmaste ledningen av fattigvårdsstatistiken har handhäfts av aktuarien *Thore Grönqvist*.

Stockholm i mars 1957.

ERNST BEXELIUS

GUSTAF HOLMSTEDT

Innehållsförteckning	
<i>Text</i>	<i>Sid.</i>
Sammanfattning på engelska	7
I. <i>Primärmaterialet och bearbetningen</i>	9
Principerna för redovisningen	9
Bearbetningen av materialet	9
II. <i>Antal understödsfall och dessas fördelning på olika familjetyper</i>	10
Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna	10
Antal understödda familjer, fördelade efter familjetyper	11
Antal understödda familjer, fördelade efter barnantal	12
Understödsfallens fördelning efter huvudpersonens ålder	14
III. <i>Understödstagarnas antal och andel av befolkningen</i>	16
Antal personer med understöd av fattigvårdsstyrelserna	16
Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd	16
Antal understödstagare i förhållande till folkmängden	18
Fattigvårdssamhällenas fördelning efter understödsfrekvensen	20
IV. <i>Understödstagare med tilläggs-pension m. m. samt understödda barn med barnbidrag eller bidragsförskott</i>	20
Antal understödstagare med tilläggs-pension m. fl. tillägg till folkpension	21
Antal understödsfall med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott	22
V. <i>Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet</i>	25
Fattigvårdens huvudformer	25
Förekomsten av hemunderstöd	27
Förekomsten av vård på sjukvårdsanstalt	28
Förekomsten av »annan hjälp»	28
VI. <i>Hemunderstöd</i>	29
Antal understödsfall m. m.	29
Understödet varaktighet	31
Understödet värde	34
VII. <i>Vård på sjukvårdsanstalt</i>	35
Antal vårdtagare m. m.	35
Antal vård dagar och vårdens värde	38

Contents	
<i>Text</i>	<i>Page</i>
Summary in English	7
I. <i>Primary material and the method of presenting it</i>	9
Principles for the report	9
The revision of the material	9
II. <i>Number of cases of relief and their distribution among different family types</i>	10
Number of families aided by the Public Assistance Boards	10
Number of aided families divided in family types	11
Number of aided families divided according to number of children	12
The distribution of the cases of relief according to the age of the principal person	14
III. <i>Number of the receivers of relief as compared to the population</i>	16
Number of persons aided by the Public Assistance Boards	16
The distribution of the receivers of relief between children and grown-ups and according to civil status	16
Number of receivers of relief as compared to the population	18
The distribution of the public assistance communities according to the frequency of Public Assistance	20
IV. <i>Receivers of relief with supplementary pension, and children aided with special children's allowances or maintenance advances</i>	20
Number of receivers of relief with supplementary old-age pension and other additions to the pension	21
Number of cases with special children's allowances or maintenance advances	22
V. <i>Distribution of the cases of relief according to the character of the relief</i>	25
The main forms of Public Assistance	25
The frequency of domiciliary assistance	27
The frequency of medical care at hospitals	28
The frequency of other forms of relief	28
VI. <i>Domiciliary assistance</i>	29
Number of receivers of relief, etc.	29
The duration of the relief	31
The value of the relief	34
VII. <i>Medical care at a hospital</i>	35
Number of receivers of relief, etc.	35
Number of days and the value of the care	38

VIII. » <i>Annan hjälp</i> »	38
Antal understödsfall m. m.	38
Understödet värde	39
IX. <i>Understödet rättsliga form och totala värde</i>	40
Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form	40
Understödet totala värde	43
Återbetalade understödsbelopp	44

Tabeller

Tab. 1. Antal understödsfall med fördelning efter familjetyp samt antal understödstagare med fördelning på vuxna män, kvinnor samt barn, länsvis	46
» 2. Understödsfallens fördelning med avseende på understödets rättsliga form, antal understödstagare med tilläggspension samt antal barn i understödda familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott, länsvis	48
<i>Ordlista på engelska</i>	50

VIII. » <i>Other forms of relief</i> »	38
Number of cases of relief, etc.	38
The value of the relief	39
IX. <i>Legal form and the total value of the relief</i>	40
The distribution of the cases of relief according to the legal form of the relief	40
The total value of the relief	43
The value of the repaid relief	44

Tables

Table 1. Number of cases of relief distributed according to family type and number of cases, as divided between men, women, and children in each district	46
» 2. Number of cases of relief with supplementary pension, number of children in the families aided with special children's allowances or maintenance advances, and the distribution of the cases of relief in each district in regard to the legal form of the relief	48
<i>Glossary</i>	50

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	<i>Repetition</i>
Intet finns att redovisa	—	<i>Magnitude nil</i>
Mindre än 0,5 av enheten	0	<i>Magnitude less than half of unit employed</i>
Uppgift allt för osäker:		<i>Data unreliable:</i>
(absoluta talet är mellan 50 och 100)	( )	<i>(The absolute number is between 50 and 100)</i>
(absoluta talet är lägre än 50)	..	<i>(The absolute number is less than 50)</i>

Summary

Cases of public relief and their distribution by family types

As reported to the Social Welfare Board from the Public Assistance Boards, about 135 300 families had received relief in 1955, and, including all family members, the number of aided persons was about 274 900. As compared with 1954, the number of cases had decreased by 17 100 (11 %) and the number of all aided persons, including family members, by 31 700 (10 %). The decrease is due to the health insurance reform which came into force as from 1st January, 1955.

The decrease is noticeable in all types of families; thus the number of single men with children had decreased by 31 %, the number of single women with children by 4 %, the number of married couples with children by 12 % and married couples without children by 16 %.

The number of women recipients had decreased by 11 %, men by 13 % and children under 16 years by 8 %.

The difference in family types between rural and urban districts is rather small and is due to the fact that in the cities there are more single women and fewer married couples among the recipients of relief. In the whole country 33 % of all families had children. Most of them were married couples with children, which comprised 21 % of all cases of relief.

About 22 % of the aided families had 1 or 2 children and about 11 % had 3 or more children. Among the married couples 38 % had 1 or 2 children and 25 % had 3 or more children.

Those cared for in homes for the aged are *not* included in these data. Since 1949 the statistics comprise only those recipients who got so-called domiciliary assistance, medical care at a hospital or some other relief from the Public Assistance Boards. Therefore the total number of families of persons aided by Public Assistance is somewhat larger than the figures mentioned above. A special publication describing the homes for the aged and their residents in 1950 has been published by the Social Welfare Board. (*Alderdoms-hemmen och deras vårdtagare år 1950.*)

Recipients of relief as compared with the whole population

The number of persons aided by Public Assistance was only 3,8 % of the whole population of the country. This means a decrease from 4,3 % in 1954. The figure for rural areas was 3,3 % and, for cities, 4,3 % in 1955.

The following table shows the recipients of relief distributed by age groups and the percentage of recipients in the corresponding age groups of the total population at the end of 1955. A relatively high percentage of the children had received relief, a low percentage of the group 16—30 years and hence increasing values for increasing age.

Age	Recipients in 1955	
	Number	Percentage of the whole population
—15 years	95 000	5,2
16—29 »	24 200	1,9
30—39 »	34 000	3,2
40—49 »	34 800	3,2
50—59 »	31 500	3,5
60—66 »	22 800	4,8
67—74 »	17 600	4,3
75— »	15 000	5,4
Total	274 900	3,8

The frequency of relief varied greatly in different parts of the country. Thus the number of aided persons, as a percentage of the whole population, was lowest in the South of Sweden (about 2 or 3 %). The frequency increased further North, and was greatest in the far North (7,2 %).

Among the large cities, Stockholm had the greatest percentage of relief (5,8 %).

Domiciliary assistance

The most frequent form of relief granted by the Public Assistance Boards is the domiciliary assistance, which constituted about 106 200, or 78 % of all cases reported in 1955. The number of families who had received domiciliary assistance decreased from 1954 by more than 10 000 or about

9 %. This decrease was greater in the cities (11 %) than in the rural districts (6 %).

The distribution according to family types of recipients who were given domiciliary assistance, differs from the corresponding distribution of all those aided by Public Assistance; thus there are relatively few single men without children among those who have received domiciliary assistance, but more single women with children and married couples with children.

The total number of persons who had received domiciliary assistance was 231 200. That means a decrease since 1954 by 18 300 (7 %). The recipients are of two different kinds, those in need of permanent assistance and those in need of temporary aid. The permanent cases of relief comprised about 1/4 of all cases, in the cities 17 % and in the rural areas 31 %. — The domiciliary assistance was granted on an average for 5,3 months.

In 1955 the Public Assistance Boards paid 76,5 mill. Sw. crowns for domiciliary assistance, which is 10,5 mill. crowns or 12 % less than in 1954. The average value of this relief was 136 crowns a month. In the rural areas the average domiciliary assistance was 102 crowns and in the cities it was 161 crowns a month.

Medical care at a hospital

The new Health insurance scheme has caused a decrease in the number of persons for whom the Public Assistance Boards have paid a longer or a shorter stay at a hospital. Thus, in 1955, the number amounted to 17 400, which means a decrease by 21 000 persons or 55 %. The decrease since 1954 has been 64 % in the cities and 46 % in the rural areas. The decrease has been especially great in the large cities, Stockholm (74 %), Gothenburg (77 %) and Malmö (71 %). Of all those for whom the Public Assistance Boards have paid a stay at a hospital, 53 % were men, 44 % women and 3 % children.

The total value of the medical care granted recipients of relief in 1955 was 16,5 mill. crowns; in 1954 21,7 mill. crowns. As costs are counted the small fees which the Public Assistance Boards pay to the municipal hospitals and to other public medical institutions.

The average stay for those granted hospital care was 215 days (240 in the rural areas and 176 in the cities). The corresponding figures for 1954 were 146 days in the whole country, 184 days in the rural areas and 108 days in the cities. The average stay has increased by 47 % in the whole country, 30 % in the rural areas and 63 % in the cities. This increase is caused by the Health insurance reform, during which those with a short stay at a hospital disappeared from the public assistance schemes. 42 % of the persons aided had spent the whole year at a hospital; in 1954, before the Health insurance reform, the corresponding figure was 29 %. About 1/3 had spent less than three months (1954: 54 %).

Other relief

In 1955, the number of cases with «other relief» (boarding, equipment for going to a hospital, fares etc.) constituted 31 300. In 1954 the corresponding figure was 32 200. The average value of this aid amounted to 231 crowns for persons who had only «other relief» (1954: 220 crowns) and 221 crowns for persons who had received «other relief» in combination with domiciliary assistance or medical care at a hospital (1954: 188 crowns).

The value of «other relief» amounted to a total of 7,1 mill. crowns (6,5 mill. crowns in 1954).

Total value of the relief

The whole sum that in 1955 the Public Assistance Boards have paid as domiciliary assistance, medical care at a hospital or some other form of relief, was 100,1 mill. crowns or 15,1 mill. crowns less (13,1 %) than in 1954.

I. Primärmaterialet och bearbetningen

Principerna för redovisningen. Fattigvårdsstatistiken omfattar sedan 1949 alla familjer (och personer), som under redogörelseåret fått understöd av fattigvårdsstyrelserna enligt fattigvårdslagen, enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. eller ur fond eller donation under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning. De som erhållit vård på ålderdomshem medtas numera inte i fattigvårdsstatistiken. Denna omfattar sålunda endast sådana understödstagare som åtnjutit hemunderstöd, vård på sjukvårdsanstalt samt annan av fattigvårdsstyrelsen lämnad hjälp.

Statistiken över den öppna fattigvården grundar sig på uppgifter ur det socialregister som enligt lagen den 20 mars 1936 (SFS 1936: 56) skall föras i varje kommun. De principer som gäller för redovisningen till fattigvårdsstatistiken är också desamma som ligger till grund för socialregistrets förande. Vid redovisningen av understödstagarna och av dem uppburna understöd utgör familjen i fattigvårdsrättslig mening enheten. En familj omfattar enligt fattigvårdslagen huvudpersonen (som kan vara man eller kvinna) samt de personer som härleder sin hemortsrätt från denne, dvs. hustru samt barn och adoptivbarn under 16 år. Barn, som fyllt 16 år och som enligt lagen är självständiga hemortsrättsledare, redovisas för sig, dock endast om de erhållit för dem själva avsedd hjälp. Vare sig familjen i dess helhet eller endast hemortsrättsledaren själv eller i förekommande fall endast

hustrun eller de minderåriga barnen blivit delaktiga understöden, redovisas dessa familjevis. I fråga om personlig vård, som meddelats någon av familjemedlemmarna på sjukvårdsanstalt, lämnas dock i varje särskilt fall uppgift om antalet personer, som åtnjutit dylik vård, med fördelning på vuxna män och kvinnor samt barn.

De redovisade understödsfallen hänförs till endera av följande sju familjetyper: 1) ensam man utan barn, 2) ensam man med barn, 3) ensam kvinna utan barn, 4) ensam kvinna med barn, 5) gift par (eller samboende) utan barn, 6) gift par (eller samboende) med barn samt 7) ensamma barn. För familjer med barn uppges i varje särskilt fall antalet hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade minderåriga barn. Dessutom lämnas uppgift om de av familjens barn under 16 år som omhändertagits av barnavårdsnämnd.

Bearbetningen av materialet. Bearbetningen har bedrivits i två etapper. Efter erforderlig granskning och komplettering av primärmaterialet har för varje kommun vissa uppgifter hopsummerats. Dessa kommunsummer ligger till grund för tabellbilagan till denna berättelse (sid. 46—49).

Den andra etappen omfattar en urvalsundersökning av vart femte av de redovisade understödsfallen. Huvudresultaten meddelas i form av de texttabeller som ingår i den följande berättelsen. De

absoluta talen i dylika tabeller bör uppmultipliceras med fem för att utgöra de verkliga antalen eller beloppen.

Urvalets representativitet bestyrks i flera sammanhang i det följande. Relativa tal och medeltal kan sålunda vid en jämförelse konstateras vara i det närmaste lika i urvalsundersökningens tabeller och i dem som grundar sig på hela materialet. I de tabeller vari huvudsummorna återges i absoluta tal har samtliga därpå beräknade procenttal i fördelningen angetts utan decimaler. I de fall då de bygger på en mycket liten frekvens har detta markerats genom att procenttalet satts inom parentes då absoluta talet är mellan 50 och 100. Två punkter utvisar, att det absoluta talet

understiger 50 och att uppgiften av den anledningen är allt för osäker för att kunna anges.

De uppgifter som grundas på hela materialet återges i tabellbilagan länsvis med fördelning på landsbygd och städer, varjämte särskilda uppgifter lämnas för de större städerna. I själva berättelsen framträder i stället de regionala och lokala olikheterna genom materialets uppdelning på olika riksområden. Sistnämnda fördelningsgrund har emellertid i allmänhet kommit till användning blott i de sammanställningar som fotats på det totala undersökningsmaterialet. Indelningen i riksområden överensstämmer med motsvarande indelning i folkräkningarna.

II. Antal understödsfall och dessas fördelning på olika familjetyper

Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. Antal familjer, som erhållit *hemunderstöd, vård på sjukvårdsanstalt* eller *annan hjälp* under 1955, redovisas i tab. 1 i tabellbilagan (sid. 46), fördelade på olika familjetyper, dels länsvis, dels i de större städerna. Antal understödda familjer inom dessa hjälpsformer uppgick i runt tal till 135 300; dessa fördelade sig på landsbygd och städer samt efter familjetyper på sätt som framgår av tablån överst på nästa sida.

Enär statistiken numera, som tidigare nämnts, icke omfattar de understödsfall som enbart erhållit vård på ålderdomshem, är hela antalet av fattigvården understödda familjer något större än vad som framgår av de här redovisade talen. De på ålderdomshem vårdade understödstagarna torde emellertid endast upp-

gå till något eller några tusental i hela riket.

Sedan 1954 har antalet familjer, som erhållit hjälp i någon av ovannämnda tre former, minskat med ca 11 %. Minskningen i antalet understödsfall på landsbygden utgör 12 %. Samtliga familjetyper uppvisar en minskning, ensamma män med 11,8 %, ensamma kvinnor med 8,9 % samt gifta par eller samboende med 13,3 %. Anledningen till denna nedgång i fattigvårdens omfattning är sjukförsäkringsreformens genomförande. Den kraftigaste nedgången har konstaterats för dem som erhållit vård på sjukvårdsanstalt. Sannolikt har dock verkningarna av sjukförsäkringen icke till fullo gjort sig märkbara under år 1955. Vissa övergångssvårigheter hos sjukkasorna torde ha medfört att fattigvården i början av året fått förskottera sjuk-

	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Giftna par el. samboende		Ensamma barn	Summa understödsfall
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
<i>Landsbygd</i>								
Antal understödsfall	14 095	375	16 626	5 009	8 042	12 861	54	57 062
Förändring sedan 1954	-2 326	- 50	-2 210	- 246	-1 685	-1 270	- 19	- 7 806
D:o i %	- 14,2	-11,8	- 11,7	- 4,7	- 17,3	- 9,0	- 26,0	- 12,0
<i>Städer</i>								
Antal understödsfall	21 429	372	22 465	10 072	8 689	15 140	37	78 204
Förändring sedan 1954	-2 214	-280	-2 452	- 413	-1 464	-2 427	- 62	- 9 312
D:o i %	- 9,4	-42,9	- 9,8	- 3,9	-14,4	-13,8	- 62,6	- 10,6
<i>Hela riket</i>								
Antal understödsfall	35 524	747	39 091	15 081	16 731	28 001	91	135 266
Förändring sedan 1954	-4 540	-330	-4 662	- 659	-3 149	-3 697	- 81	-17 118
D:o i %	- 11,3	-30,6	- 10,7	- 4,2	- 15,8	-11,7	- 47,1	- 11,2

kasshjälpen i viss utsträckning. Först när 1956 års statistik blir färdigbearbetad torde man därför få en fullständig bild av hur sjukförsäkringen påverkat fattigvårdens omfattning.

Antalet understödsfall och understödstagare på landsbygden inom olika riksområden samt i städer av olika storlek framgår av tab. A, som även visar de absoluta och relativa förändringarna sedan 1954.

Störst har nedgången på landsbygden

varit i Mälarlän med ca 14 % och minst i Övre Norrland med ca 4 %. Vad städerna beträffar uppvisar Malmö den största ökningen med 16 %.

Antal understödda familjer, fördelade efter familjetyper. Understödsfallens fördelning på familjetyper framgår av tab. B, som bygger på stickprovsundersökningen. Ensamstående kvinnor omfattade totalt 40 % av samtliga understödda familjer samt äkta makar 33 %, vilket i

Tab. A. Antal understödsfall och understödstagare inom olika riksområden

	Antal understödsfall	Förändring sedan 1954		Antal understödda personer	Förändring sedan 1954	
		Antal	%		Antal	%
<i>Landsbygd</i>	57 062	- 7 806	- 12,0	121 335	- 13 350	- 9,9
Mälarlän	10 101	- 1 656	- 14,1	20 172	- 3 116	- 13,4
Östra Götaland	8 238	- 1 183	- 12,6	16 288	- 1 756	- 9,7
Skåne, Blekinge och Halland	6 920	- 782	- 10,2	14 377	- 1 327	- 8,5
Bohuslän och Vänerlän	8 456	- 1 391	- 14,1	16 650	- 1 936	- 10,4
Dalarna och Nedre Norrland	15 032	- 2 449	- 14,0	31 631	- 4 549	- 12,6
Övre Norrland	8 315	- 345	- 4,0	22 217	- 666	- 2,9
<i>Städer</i>	78 204	- 9 312	- 10,6	153 582	- 18 319	- 10,7
Stockholm	24 504	- 3 396	- 12,2	45 300	- 6 692	- 12,9
Göteborg	9 073	- 902	- 9,0	17 055	- 2 377	- 12,2
Malmö	4 551	- 850	- 15,7	9 778	- 1 276	- 11,5
Städer med 30 000—100 000 inv.	15 951	- 1 426	- 8,2	32 734	- 2 824	- 7,9
Städer med under 30 000 inv.	24 125	- 2 738	- 10,2	48 715	- 5 150	- 9,6
<i>Hela riket</i>	135 266	- 17 118	- 11,2	274 917	- 31 669	- 10,3

Tab. B. Understödsfallens fördelning på olika familjetyper bland tilläggs pensionärer och övriga understödstagare

Urvalsundersökningen omfattande 1/5 av understödsfallen

	Antal understödsfall (1/5)	därav, i %, tillhörande familjetyper						
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. Understödstagare med tilläggs pension								
Landsbygd	4 228	29	0	40	3	19	9	—
Städer	4 562	27	0	46	2	19	6	—
Hela riket	8 790	28	0	43	3	19	7	—
2. Övriga understödstagare								
Landsbygd	7 295	21	1	23	12	11	32	0
Städer	11 112	27	1	21	18	8	25	0
Hela riket	18 407	25	1	22	16	9	27	0
3. Samtliga understödstagare								
Landsbygd	11 523	24	1	29	9	14	23	0
Städer	15 674	27	1	29	13	11	19	0
Hela riket	27 197	26	1	29	11	12	21	0

stort sett är samma fördelning som föregående år.

Skillnaderna i fördelningen på familjetyper är rätt små mellan landsbygd och städer.

Andelen familjer med barn (inräknat ensamma barn) uppgick i hela riket till 33 %, vilket jämfört med 1954 innebär en ökning med en enhet. De flesta barnfamiljerna tillhörde familjetyper gifta par med barn, som år 1955 omfattade 21 % av samtliga understödsfall.

Understödstagarna har i det följande fördelats på folkpensionärer med inkomstprövade tillägg till folkpensionen (i det följande kallade tilläggs pensionärer) och övriga understödstagare. Sådana inkomstprövade tillägg kan vara tilläggs pension, kommunalt bostadstillägg, hustrutillägg eller änkepension. Bland tilläggs pensionärerna omfattade de barnlösa familjetyperna 90 % och bland övriga understödstagare 56 % av understödsfallen.

Antalet understödsfall, där huvudman-

nen åtnjutit tilläggs pension och övriga understödda familjer framgår av nedanstående tablå, som också visar fördelningen på landsbygd och städer.

	Antal understödsfall	Förändring sedan 1954	
		antal	%
1. Understödstagare med tilläggs pension			
Landsbygd	21 140	-1 630	-7,2
Städer	22 810	- 440	-1,9
Hela riket	43 950	-2 070	-4,5
2. Övriga understödstagare			
Landsbygd	36 475	- 5 580	-13,3
Städer	55 560	- 8 715	-13,6
Hela riket	92 035	-14 295	-13,4

Antal understödda familjer, fördelade efter barnantal. Hur de understödda familjerna fördelar sig efter barnantal framgår av tab. C, som grundar sig på stickprovsundersökningen. Vid grupperingen av familjerna efter barnantal har medräknats samtliga redovisade barn under 16 år, såväl hemmavarande eller på fattig-

Tab. C. Antal fattigvårdsunderstödda familjer inom olika familjetyper, fördelade efter barnantal
Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{3}$ av understödsfallen

	Understödstagare med tilläggs pension			Övriga understödstagare			Samtliga understödstagare		
	Landsbygd	Städer	Hela riket	Landsbygd	Städer	Hela riket	Landsbygd	Städer	Hela riket
<i>Ensamma män</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{3}$)	1 231	1 222	2 453	1 625	3 110	4 735	2 856	4 332	7 188
Därav, i %, med 0 barn	99	99	99	97	98	97	97	99	98
1—2 „	1	1	1	2	1	2	2	1	1
3 el. fl. „	0	0	0	1	1	1	1	0	1
<i>Ensamma kvinnor</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{3}$)	1 833	2 204	4 037	2 542	4 369	6 911	4 375	6 573	10 948
Därav, i %, med 0 barn	93	96	94	65	55	58	76	69	72
1—2 „	5	3	4	29	35	33	19	24	22
3 el. fl. „	2	1	2	6	10	9	5	7	6
<i>Gifta par el. samboende</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{3}$)	1 164	1 136	2 300	3 114	3 625	6 739	4 278	4 761	9 039
Därav, i %, med 0 barn	68	77	73	26	24	25	37	37	37
1—2 „	23	17	19	39	48	44	35	41	38
3 el. fl. „	9	6	8	35	28	31	28	22	25
<i>Ensamma barn</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{3}$)	—	—	—	14	8	22	14	8	22
Därav, i %, med 1—2 barn	—	—	—	100	100	100	100	100	100
<i>Samtliga familjer</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{3}$)	4 228	4 562	8 790	7 295	11 112	18 407	11 523	15 674	27 197
Därav, i %, med 0 barn	88	92	90	55	57	56	67	67	67
1—2 „	9	6	7	28	30	29	21	23	22
3 el. fl. „	3	2	3	17	13	15	12	10	11

vårdens bekostnad utom hemmet vårda-
de barn, som de barn vilka omhänder-
tagits av barnvårdsnämnderna eller ut-
ackorderas i fosterhem, på barnhem el-
ler annan anstalt.

Av samtliga understödda familjer ha-
de 22 % 1 eller 2 barn och ca 11 % 3
eller fler barn. Givetvis förekom barnen
mest bland gifta par, av vilka 38 % hade
1 eller 2 och 25 % 3 eller fler barn.

Bland tilläggs pensionärerna hade 7 %
av familjerna 1 eller 2 barn och 3 %
fler barn.

Övriga understödstagare, som icke åt-
njutit tilläggs pension, är betydligt of-
tare barnrika; 29 % av dessa familjer

hade 1 eller 2 barn och 15 % hade 3
eller fler barn. Av de äkta makarna
hade 44 % 1 eller 2 barn och 31 % 3
eller fler barn. Över två femtedelar av de
ensamma kvinnorna hade minderåriga
barn att försörja, 33 % 1 eller 2 barn och
9 % 3 eller fler barn, medan endast
3 % av de ensamma männen hade min-
deråriga barn.

Mellan landsbygd och städer förefinns
vissa smärre skillnader. Så är t. ex. an-
delen ensam kvinnor utan barn något
större på landsbygden än i städerna.
För de gifta är familjerna med 1 eller 2
barn något vanligare i städerna än på
landsbygden, medan motsatsen råder be-

Tab. D. Antal understödsfall fördelade efter försörjarens ålder

Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{5}$ av understödsfallen

	Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)			Förändring sedan 1954		
	Lands- bygd	Städer	Hela riket	Lands- bygd	Städer	Hela riket
—15 år	14	8	22	..	..	..
16—29 »	1 387	2 508	3 895	— 12,9	— 13,8	— 13,5
30—39 »	1 728	3 000	4 728	— 7,7	— 13,5	— 11,4
40—49 »	2 024	2 927	4 951	— 5,3	— 9,9	— 8,1
50—59 »	2 152	2 584	4 736	— 11,6	— 8,8	— 10,1
60—66 »	1 505	2 096	3 601	— 14,5	— 8,9	— 11,3
67—74 »	1 297	1 454	2 751	— 16,5	— 8,0	— 12,2
75— »	1 416	1 097	2 513	— 10,9	— 4,3	— 8,1
Samtliga	11 523	15 674	27 197	— 11,1	— 10,5	— 10,7

träffande familjerna med 3 eller fler barn.

Hela antalet barnfamiljer, som någon gång under 1955 åtnjutit understöd av fattigvårdsstyrelserna, uppgick enligt nedanstående tablå till i runt tal 43 900, innebärande en minskning sedan föregående år med 9,7 %. Antalet hemmavaraande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade barn i dessa familjer var ca 95 000. De understödda barnfamiljerna resp. barnen fördelar sig på ett- och tvåbarnsfamiljer resp. flerbarnsfamiljer på följande sätt.

	Lands- bygd	Städer	Hela riket	
			1955	1954
Antal barnfamiljer	18 300	25 600	43 900	48 600
Därav med				
1—2 barn	11 400	18 100	29 500	33 200
3 el. fl. barn	6 900	7 500	14 400	15 400
Antal barn	43 400	51 600	95 000	102 800
Därav i familjer med				
1—2 barn	16 200	25 200	41 400	45 800
3 el. fl. barn	27 200	26 400	53 600	57 000

Understödsfallens fördelning efter huvudpersonens ålder. För varje familj, som åtnjutit understöd, har huvudpersonens eller hemortsrättsledarens födelseår uppgetts. I tab. D lämnas en översikt över antalet understödda huvudpersoner i olika åldrar, samt de relativa föränd-

ringarna inom resp. åldersgrupper sedan 1954.

Under 1955 har antalet understödsfall i städerna minskat mest i de yngre åldrarna, medan på landsbygden särskilt åldrarna över 60 år minskat kraftigt.

Den relativa åldersfördelningen bland tilläggs pensionärer och övriga understödstagare i landskommuner resp. städer framgår av tab. E.

I städerna är åldersgrupperna 16—29, 30—39 samt 40—49 år något talrikare företrädda än i landskommunerna, medan motsatsen är fallet med åldrarna över 66 år.

Bland tilläggs pensionärerna är självfallet åldringarna starkt övertaliga. I ca 45 % av samtliga understödsfall inom denna kategori av understödstagare var huvudpersonen 67 år och däröver och 62 % av fallen 60 år och däröver. Bland övriga understödstagare var motsvarande tal 7 resp. 19 %.

I tab. E redovisas även åldersfördelningen inom olika familjetyper för tilläggs pensionärer och övriga understödstagare. Bland tilläggs pensionärerna märks särskilt den stora andelen åldringar (68 %) över 66 år bland de gifta par där båda makarna åtnjuter tilläggs pension. Bland makar, av vilka endera

Tab. E. Antal understödsfall inom olika familjetyper fördelade i procent efter försörjarens ålder bland tilläggs pensionärer och övriga understödstagare

Urvalsundersökningen omfattande 1/3 av understödsfallen

	Understödstagare med tilläggs- pension				Övriga understödstagare					Samt- liga under- stöds- fall	
	En- sam- ma män	En- sam- ma kvinnor	Giftna par el. samboende		Samt- liga famil- jer	En- sam- ma män	En- sam- ma kvinnor	Giftna par el. sam- bo- ende	En- sam- ma barn		Samt- liga famil- jer
			endera m. till- läggs- pen- sion	båda m. till- läggs- pen- sion							
<i>Landsbygd</i>											
Antal understödsfall (1/3)	1 231	1 833	744	420	4 228	1 625	2 542	3 114	14	7 295	11 523
Därav, i %, där försörjaren var i åldern											
—15 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0	0
16—29 »	9	5	2	—	5	26	17	10	—	16	12
30—39 »	11	6	8	2	8	17	13	26	—	19	15
40—49 »	15	12	15	4	13	14	16	28	—	21	18
50—59 »	17	14	26	10	17	16	22	20	—	20	19
60—66 »	11	15	19	15	14	11	18	9	—	12	13
67—74 »	14	21	19	37	20	7	7	4	—	6	11
75— »	23	27	11	32	23	9	7	3	—	6	12
<i>Städer</i>											
Antal understödsfall (1/3)	1 222	2 204	581	555	4 562	3 110	4 369	3 625	8	11 112	15 674
Därav, i %, där försörjaren var i åldern											
—15 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0	0
16—29 »	9	3	2	0	4	27	20	17	—	21	16
30—39 »	9	5	12	1	6	21	20	32	—	24	19
40—49 »	11	7	16	1	9	21	22	26	—	23	19
50—59 »	16	14	28	10	16	17	18	15	—	17	17
60—66 »	13	21	22	20	19	10	15	7	—	11	13
67—74 »	24	26	14	41	26	2	3	3	—	3	9
75— »	18	24	6	27	20	2	2	1	—	1	7
<i>Hela riket</i>											
Antal understödsfall (1/3)	2 453	4 037	1 325	975	8 790	4 735	6 911	6 739	22	18 407	27 197
Därav, i %, där försörjaren var i åldern											
—15 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0	0
16—29 »	9	4	2	0	5	27	19	14	—	19	14
30—39 »	10	6	10	2	7	19	18	29	—	22	18
40—49 »	13	9	16	3	10	19	19	27	—	22	18
50—59 »	17	14	27	9	16	17	19	17	—	18	18
60—66 »	12	18	20	18	17	10	16	8	—	12	13
67—74 »	19	24	17	39	23	4	5	3	—	4	10
75— »	20	25	8	29	22	4	4	2	—	3	9

åtnjuter tilläggspension, är däremot det övervägande antalet (75 %) av huvudpersonerna under 67 år. De ensamma männen uppvisar en högre procent (61 %) invalider, dvs. tilläggspensionä-

rer under 67 år, än de ensamma kvinnorna (51 %). Beträffande understödstagare, som inte åtnjuter tilläggspension, är bland ensamma män de yngsta ålderna (under 30 år) starkare repre-
senterade.

rade än inom övriga familjetyper. I fråga om de gifta inom samma kategori av understödstagare, är de arbetsföra åldrarna relativt talrikare och de äldsta endast sparsamt företrädda i jämförelse

med vad fallet är inom övriga familjetyper. De gifta männen var sålunda i 56 % av samtliga fall mellan 30 och 50 år samt i blott 5 % av fallen över 66 år.

III. Understödstagarnas antal och andel av befolkningen

Antal personer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. Som understödda personer eller understödstagare betecknas i det följande samtliga familjemedlemmar i de familjer som erhållit understöd av fattigvården. Detta sker oavsett om familjen som helhet eller endast någon eller några av dess medlemmar kommit i åtnjutande av hjälp eller vård.

Antalet understödstagare uppgick under år 1955 i runt tal till 274 900. De fördelade sig på landsbygd och städer samt på män, kvinnor och barn under 16 år i enlighet med följande tablå, som även redovisar förändringen i antalet understödstagare sedan föregående år.

Sedan 1954 har antalet understödstagare minskat med 31 700 (10 %). Denna minskning faller ungefär lika på landsbygd och städer. Antalet män har minskat något mer (13 %) än antalet

kvinnor (11 %). Sammanlagt har antalet vuxna personer minskat med 11,7 % och antalet barn med 7,6 %.

Antalet understödstagare inom olika län samt i de större städerna framgår av tab. 1 i tabellbilagan (sid. 46), samt inom olika riksområden av tab. A (sid. 11).

Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd. En belysning av understödstagarnas fördelning på barn (under 16 år) och äldre samt på civilstånd lämnas i tab. F. Fördelningen av de vuxna understödstagarna efter civilstånd grundar sig på grupperingen av understödsfallen efter familjetyper. Ensamtstående vuxna män och kvinnor har hänförs till grupperna ej gifta män resp. kvinnor samt gifta par (eller samboende) till gifta män resp.

	Antal vuxna personer			Antal redovisade barn	Samtliga understödstagare
	Män	Kvinnor	Tillhoppa		
<i>Landsbygd</i>					
Antal understödstagare	35 373	42 538	77 911	43 424	121 335
Förändring sedan 1954	- 5 331	- 5 411	- 10 742	- 2 608	- 13 350
D:o i %	- 13,1	- 11,3	- 12,1	- 5,7	- 9,9
<i>Städer</i>					
Antal understödstagare	45 630	56 366	101 996	51 586	153 582
Förändring sedan 1954	- 6 385	- 6 756	- 13 141	- 5 178	- 18 319
D:o i %	- 12,3	- 10,7	- 11,4	- 9,1	- 10,7
<i>Hela riket</i>					
Antal understödstagare	81 003	98 904	179 907	95 010	274 917
Förändring sedan 1954	- 11 716	- 12 167	- 23 883	- 7 786	- 31 669
D:o i %	- 12,6	- 11,0	- 11,7	- 7,6	- 10,3

Tab. F. Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd

Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{3}$ av understödsfallen

	Antal under- stöds- tagare ($\frac{1}{3}$)	därav, i %,						barn under 16 år
		vuxna män			vuxna kvinnor			
		ej gifta	gifta	samt- liga	ej gifta	gifta	samt- liga	
1. Understödstagare med tilläggspension								
Landsbygd	6 449	19	18	37	29	18	47	16
Städer	6 327	19	18	37	35	18	53	10
Hela riket	12 776	19	18	37	32	18	50	13
2. Övriga understödstagare								
Landsbygd	18 297	9	17	26	14	17	31	43
Städer	24 332	13	15	28	18	15	33	39
Hela riket	42 629	11	16	27	16	16	32	41
3. Samtliga understödstagare								
Landsbygd	24 746	12	17	29	18	17	35	36
Städer	30 659	14	16	30	21	16	37	33
Hela riket	55 405	13	16	29	20	16	36	35

kvinnor. I stort sett torde detta motsvara den verkliga fördelningen av understödstagarna efter civilstånd.

Beträffande de vuxnas andel av samtliga understödda personer finner man av tab. F genomgående ett större antal kvinnor. De vuxna kvinnorna utgör sålunda i hela riket 36 %, under det att proportionen av män stannar vid 29 %. Störst är kvinnoöverskottet bland tilläggspensionärerna; inom denna kategori utgjorde nämligen kvinnorna hälften av samtliga understödda personer, männen däremot 37 %.

Även med avseende på de vuxna understödstagarnas fördelning efter civilstånd råder olikheter mellan skilda kategorier av understödstagare. Därvid förtjänar särskilt framhållas det stora antalet ej gifta personer bland tilläggspensionärerna, mest utpräglat bland kvinnorna i städerna. Andelen gifta personer visar däremot inga större olikheter mellan tilläggspensionärer och övriga understödstagare.

Barnen utgör en avsevärd del av understödstagarna. Av samtliga understödda personer var 35 % barn. Relativa antalet barn var minst bland tilläggspensionärerna (13 %), medan bland övriga understödstagare (utan tilläggspension) barnens relativa andel uppgick till 41 %.

Bland understödstagarna har endast inräknats de minderåriga barn vilka vistats i hemmet eller på fattigvårdens bekostnad åtnjutit vård utom hemmet. Dessa utgjorde, som framgår av tablån på sid. 16, sammanlagt 95 000, varav i landskommunerna 43 400 och i städerna 51 600. I vissa fall hade emellertid de understödda familjerna dessutom barn, vilka omhändertagits av barnavårdsnämnd för skyddsuppfostran eller samhällsvård och på barnavårdsnämnds bekostnad vårdades i fosterhem, på barnhem eller annan anstalt. Antalet dylika barn redovisas länsvis i tab. 1 i tabellbilagan. De utgjorde inalles 3 800, varav på landsbygden ungefär 1 100 och i städerna 2 700. Tillsammans uppgick sålunda hela

antalet minderåriga barn i de av fattigvården understödda familjerna till 98 800, varav 44 500 på landsbygden.

De barn i de av fattigvården understödda familjerna som omhändertagits av barnavårdsnämnderna utgjorde 3,8 % av familjernas hela barnantal. De var, relativt sett, mycket talrikare i städerna (5,0 %) än på landsbygden (2,4 %).

Hela antalet barn, som var omhändertagna av barnavårdsnämnderna under år 1955, uppgick enligt uppgifter till barnavårdsstatistiken till över 32 000

varav ca 11 100 i landskommunerna och 20 900 i städerna. I relation härtill utgör de av barnavårdsnämnderna omhändertagna barnen i de fattigvårdsunderstödda familjerna år 1955 i hela riket 11,8 %, på landsbygden 9,6 % och i städerna 12,9 % (1954: 13,1 %, 9,8 % resp. 14,9 %).

Antal understödstagare i förhållande till folkmängden. Understödstagarna utgjorde i hela riket 3,8 % av folkmängden år 1955, på landsbygden (inkl. kö-

	Landsbygd exkl. köpingar	Kö- pingar	Hela lands- bygden	Städer	Samt- liga kom- muner
Stockholms stad	—	—	—	5,8	5,8
Stockholms län	4,0	2,4	3,6	3,3	3,5
Uppsala »	2,8	1,4	2,8	3,9	3,3
därav Uppsala stad	—	—	—	3,9	—
Södermanlands län	2,8	2,1	2,7	4,2	3,6
därav Eskilstuna stad	—	—	—	5,7	—
Östergötlands län	2,9	3,4	3,0	3,6	3,4
därav Norrköpings stad	—	—	—	4,6	—
» Linköpings »	—	—	—	2,4	—
Jönköpings län	1,4	2,5	1,6	3,0	2,3
Kronobergs »	1,9	2,4	2,0	3,5	2,3
Kalmar »	3,4	2,6	3,3	3,2	3,3
Gotlands »	2,4	5,9	2,7	6,6	3,7
Blekinge »	5,1	3,9	5,0	4,5	4,8
Kristianstads »	2,0	3,2	2,3	3,1	2,4
Malmöhus »	2,0	2,1	2,0	4,3	3,5
därav Malmö stad	—	—	—	4,8	—
» Hälsingborgs »	—	—	—	4,0	—
Hallands län	1,1	4,8	1,2	2,8	1,9
Göteborgs o. Bohus »	1,9	—	1,9	4,4	3,8
därav Göteborgs stad	—	—	—	4,6	—
Älvsborgs län	1,8	2,2	1,8	4,2	2,7
därav Borås stad	—	—	—	4,4	—
Skaraborgs län	1,6	2,2	1,7	3,3	2,2
Värmlands »	3,6	4,5	3,7	4,9	4,1
Örebro »	3,5	3,3	3,4	3,2	3,3
därav Örebro stad	—	—	—	3,0	—
Västmanlands län	3,2	3,3	3,2	3,2	3,2
därav Västerås stad	—	—	—	2,4	—
Kopparbergs län	3,4	2,9	3,4	3,3	3,3
Gävleborgs län	4,8	3,5	4,8	3,4	4,3
därav Gävle stad	—	—	—	3,1	—
Västernorrlands län	5,1	5,2	5,1	4,4	4,9
Jämtlands »	3,9	2,3	3,8	3,3	3,7
Västerbottens »	4,2	4,2	4,2	4,9	4,3
Norrbottens »	7,9	5,6	7,8	5,6	7,2
Hela riket	3,3	3,1	3,3	4,3	3,8

Tab. G. Fattigvårdssambhällena (kommunerna) fördelade efter antalet understödstagare i förhållande till folkmängden, länsvis

	Antal fattigvårdssambhällen	därav med nedanstående relativa antal understödstagare										
		0 %	0,1-1 %	1,1-2 %	2,1-3 %	3,1-4 %	4,1-5 %	5,1-6 %	6,1-7 %	7,1-9 %	9,1-12 %	12,1- %
<i>Landsbygd</i>												
Stockholms län	43	—	3	3	11	9	9	5	3	—	—	—
Uppsala »	23	—	1	4	11	5	1	—	1	—	—	—
Södermanlands »	30	—	2	8	6	10	3	1	—	—	—	—
Östergötlands »	40	—	1	8	16	9	5	1	—	—	—	—
Jönköpings »	45	—	18	15	7	2	2	1	—	—	—	—
Kronobergs »	42	—	6	21	8	7	—	—	—	—	—	—
Kalmar »	44	—	4	8	10	9	8	4	1	—	—	—
Gotlands »	13	—	1	3	6	2	—	1	—	—	—	—
Blekinge »	¹ 20	—	1	1	1	2	4	3	6	2	—	—
Kristianstads »	54	—	9	13	21	9	2	—	—	—	—	—
Malmöhus »	63	—	11	28	12	8	3	1	—	—	—	—
Hallands »	34	1	17	11	4	—	1	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Boh. »	37	—	13	11	8	4	1	—	—	—	—	—
Älvsborgs »	61	—	19	25	10	7	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs »	49	—	13	23	9	3	1	—	—	—	—	—
Värmlands »	46	—	1	7	13	8	7	6	2	2	—	—
Örebro »	27	—	—	6	7	8	2	2	2	—	—	—
Västmanlands »	23	—	—	5	8	7	2	1	—	—	—	—
Kopparbergs »	44	—	5	7	11	8	7	3	2	1	—	—
Gävleborgs »	37	—	—	2	5	7	11	6	4	2	—	—
Västernorrlands »	39	—	1	3	4	9	5	6	4	5	2	—
Jämtlands »	34	—	1	5	10	8	6	2	1	1	—	—
Västerbottens »	30	1	2	2	7	5	8	3	1	1	—	—
Norrbottnens »	25	—	—	1	—	—	—	2	4	10	6	2
Summa landsbygd	¹ 903	2	129	220	205	146	88	48	31	24	8	2
<i>Städer . . . . .</i>	133	—	4	12	35	41	29	9	3	—	—	—
<i>Hela riket 1955</i>	1 036	2	133	232	240	187	117	57	34	24	8	2
<i>1954</i>	1 037	1	112	206	210	133	144	75	41	34	17	4

¹ Uppgift från Starkö kommun i Blekinge län har ej inkommit

pingarna) 3,3 % och i städerna 4,3 %. Sedan år 1940 har den relativa understödsfrekvensen nedgått med mer än hälften, nämligen från 8,4 % till 3,8 %. Nedgången är något större i fråga om landsbygden (från 7,9 till 3,3 %) än i städerna (från 9,1 till 4,3 %).

Absoluta och relativa antalet understödstagare inom olika åldersgrupper redovisas i följande tablå.

Antalet understödda personer i relation till antalet invånare inom olika åldrar utvisar ett förhållandevis högt procenttal för barnen och åldringarna. Det

Åldersgrupper	Antal understödda personer Landsbygd	Städer	Hela riket	I % av folkmängden Hela riket
-15 år	43 400	51 600	95 000	5,2
16-29 »	8 500	15 700	24 200	1,9
30-39 »	12 800	21 200	34 000	3,2
40-49 »	15 000	19 800	34 800	3,2
50-59 »	14 900	16 600	31 500	3,5
60-66 »	9 800	13 000	22 800	4,8
67-74 »	8 400	9 200	17 600	4,3
75- »	8 500	6 500	15 000	5,4
Tillhopa	121 300	153 600	274 900	3,8

höga procenttalet för barnen beror på den väsentligt större understödsfrekvensen bland barnrika familjer. Procentta-

let är lägst i åldersgruppen 16—29 år, varefter det stiger med växande ålder och är högst i åldern över 75 år.

Antalet understödstagare i procent av folkmängden (den 1 januari 1955) på egentliga landsbygden, i köpingarna och i städerna länsvis framgår av tablån på sid. 18 där även de större städerna särredovisats.

Understödsfrekvensen är mycket varierande i olika delar av riket. Relativa antalet understödstagare växlar betydligt mer på landsbygden än i städerna. Det största relativa antalet understödstagare i riket finner man i landskommunerna i Norrbottens län. I norrlands-länen, utom Västerbottens län, har städerna lägre medeltal än landskommunerna, något som även gäller Stockholms, Kalmar, Blekinge, Örebro och Kopparbergs län. Bland de större städerna uppvisade Stockholm, Eskilstuna och Malmö relativt sett de flesta understödstagarna (5,8, 5,7 resp. 4,8 %).

**Fattigvårdssamhälle-
nas fördelning efter understödsfrekvensen.**
Stora växlingar förekommer i understödsverksamhetens omfattning inom oli-

ka fattigvårdssamhällen. I vissa kommuner har fattigvårdsstyrelserna haft ingen eller endast obetydlig understödsverksamhet, under det att i andra kommuner verksamheten varit av stor omfattning. Detta belyses av tab. G, där fattigvårdssamhällena länsvis fördelats på ett antal grupper efter storleken av det tal som anger antalet understödstagare i procent av folkmängden.

Utmärkande för fattigvårdssamhälle-
nas fördelning efter understödsfrekvensens storlek är att omkring 3/4 av fattigvårdssamhällena har färre antal understödstagare per 100 invånare än genomsnittet.

Drygt 130 fattigvårdssamhällen har redovisat högst en understödstagare per 100 invånare, men endast två hade inga understödstagare alls. Av fattigvårdssamhällena med den högsta understödsfrekvensen har följande fyra mer än 11 understödstagare per 100 invånare: Töre (14,6 %), Karesuando (14,1 %), Hieta-niemi (11,6 %), Korpilombolo (11,1 %).

Den högsta understödsfrekvensen bland städerna uppvisar Visby (6,6 %), Arvika (6,5 %) och Piteå (6,4 %).

IV. Understödstagare med tilläggspension m. m. samt understödda barn med barnbidrag eller bidragsförskott

Vid sidan av fattigvård kan andra sociala förmåner utgå till de understödda familjerna. För att belysa fattigvårdens förhållande till vissa andra grenar av den samhälleliga hjälpverksamheten har uppgifter inhämtats om i vad mån understödstagarna åtnjutit folkpension i form av tilläggspension, kommunalt bostadstillägg, hustrutillägg och änkepension och för barnen uppburit särskilt

barnbidrag eller bidragsförskott. Dessa är av särskild betydelse i detta sammanhang och de utgör de vanligast förekommande former av understöd som uppbärs samtidigt med fattigvård. Hit hör också de år 1948 inrättade allmänna barnbidragen, men dessa utgår ju generellt till alla barnfamiljer; särskilda uppgifter om dessa bidrags förekomst har därför icke inhämtats.

Tab. H. Antal understödsfall med tilläggspension i procent av samtliga familjer inom olika familjetyper

Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{6}$ av understödsfallen

	Antal understödsfall med tilläggspension, i %, bland							Antal tilläggspensionärer, i %, bland vuxna		
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		samtliga familjer	män	kvinnor	män o. kvinnor
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn				
Landsbygd	44	(23)	51	13	50	14	37	34	35	34
Städer	28	(10)	47	4	50	9	29	26	29	28
Hela riket 1955	34	17	49	7	50	11	32	29	32	31
1954	32	11	45	7	46	11	30	27	30	29

Antal understödstagare med tilläggspension m. fl. tillägg till folkpension. Med tilläggspensionärer menas i denna redogörelse, som förut nämnts, sådana personer, som under året uppburit inkomstprövade folkpensionsförmåner, såsom kommunalt bostadstillägg, hustrutillägg eller änkepension.

Antalet tilläggspensionärer bland understödstagarna redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 2 i tabellbilagan (sid. 48). På grundval av stickprovsundersökningen har i tab. H antalet familjer, i vilka någon av huvudpersonerna var tilläggspensionär, satts i relation till hela antalet familjer inom olika familjetyper, samt beräknats det relativa antalet tilläggspensionärer bland vuxna understödstagare, män och kvinnor för sig.

Ca 48 400 understödstagare, varav 23 200 på landsbygden och 25 200 i städerna hade åtnjutit ovannämnda inkomstprövade folkpensionsförmåner antingen under hela redogörelseåret eller någon del därav. Den sammanlagda minskningen sedan 1954 utgör ungefär 2 700 (varav 1 400 på landsbygden och 1 300 i städerna). Av samtliga vuxna un-

derstödstagare hade 31 % dylik inkomstprövad folkpension (1954: 29 %).

Hela antalet personer med inkomstprövade folkpensionsförmåner år 1955 kan på grundval av pensionsstyrelsens statistik beräknas till ca 508 600. I relation här till uppgick antalet tilläggspensionärer med understöd av fattigvårdsstyrelserna till inemot 10 %. Genom nya bestämmelser som trädde i kraft den 1 januari 1954 har den gamla indelningen i bostadskostnadsgrupper upphört. Samtidigt upphörde även de statliga bostadstilläggen och de särskilda bostadstilläggen. I stället fick kommunerna själva bestämma de nya kommunala bostadstilläggens storlek.

Tab. H visar, att i landskommunerna 37 % och i städerna 29 % av samtliga familjer vid sidan av understöd från fattigvårdsstyrelserna åtnjöt tilläggspension under redogörelseåret eller någon del därav. De flesta tilläggspensionärerna förekommer givetvis inom familjetyper med det största antalet ålderstigna, i detta fall bland familjer utan barn. Framför allt omfattar familjetyperna ensam kvinna utan barn och gifta par utan barn en mycket stor andel

Tab. I. Relativa antalet understödsfall med tilläggspension inom olika hjälpformer och familjetyper
Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{3}$ av understödsfallen

	Antal understödsfall med tilläggspension, i %, bland						
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		samtliga familjer
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
<i>Vårdtagare på sjukvårdsanstalt</i>							
Landsbygd	64	..	70	(24)	57	34	61
Städer	54	..	68	..	57	20	54
Hela riket	60	..	69	20	57	29	58
<i>Understödsfall med hemunderstöd</i>							
Landsbygd	37	(20)	45	13	50	14	32
Städer	24	(11)	40	4	49	8	25
Hela riket	28	16	42	7	50	11	28
<i>Understödsfall med annan hjälp</i>							
Landsbygd	37	..	52	14	47	15	36
Städer	32	..	63	8	60	15	41
Hela riket	34	..	57	11	53	15	38

tilläggspensionärer (49 resp. 50 %), medan endast 11 % haft tilläggspension bland gifta par med barn.

Av tab. I framgår att av samtliga familjer en något större andel är tilläggspensionärer bland dem som vårdats på sjukvårdsanstalt än bland övriga understödstagare. Detta gäller speciellt ensamma män och ensamma kvinnor utan barn. Sedan närmast föregående år har denna skillnad ytterligare accentuerats, därigenom att den relativa andelen tilläggspensionärer bland vårdtagarna på sjukvårdsanstalt genom sjukförsäkringsreformen starkt ökat. För samtliga familjer ökade procenttalet mellan 1954 och 1955 från 37 till 58, för ensamma män utan barn från 44 till 60, för ensamma kvinnor utan barn från 49 till 69, för gifta par utan barn från 41 till 57 samt för gifta par med barn från 13 till 29.

Även den relativa andelen tilläggspensionärer bland understödsfallen med

hemunderstöd och annan hjälp har ökat sedan 1954, dock ej tillnärmelsevis i samma omfattning.

Antal understödsfall med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. I tab. 2 i tabellbilagan lämnas för varje län uppgifter om hur många barn i de av fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna som åtnjutit särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. *Särskilt barnbidrag* utgår till föräldralösa eller faderlösa barn och till vissa invaliders barn och bör icke förväxlas med allmänt barnbidrag, som utgår till alla barn och därför ej redovisas särskilt. Här lämnade uppgifter avser hela antalet barn i de fattigvårdsunderstödda familjer som åtnjutit dylika bidrag, oavsett om de direkt eller indirekt understötts av fattigvården eller varit omhändertagna av barnavårdsnämnden.

I tab. J har antalet fattigvårdsunder-

Tab. J. Relativa antalet understödsfall resp. barn med särskilt barnbidrag inom olika familjetyper
 Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{3}$ av nnderstödsfallen

	Antal understödsfall med särskilt barnbidrag i % av samtliga familjer med barn bland				Antal barn med särskilt barnbidrag i % av samtliga barn inom familjetypen			
	en-samma män	en-samma kvinnor	gifta par el. sam-boende	samt-liga	en-samma män	en-samma kvinnor	gifta par el. sam-boende	samt-liga
1. Understödstagare med till-läggspension								
Landsbygd	..	53	64	61	..	56	67	65
Städer	..	(51)	74	67	..	59	79	74
Hela riket	..	52	68	64	..	57	72	68
2. Övriga understödstagare								
Landsbygd	—	15	2	5	—	15	1	4
Städer	(2)	11	1	5	(2)	11	1	4
Hela riket	1	12	1	5	1	12	1	4
3. Samtliga understödstagare								
Landsbygd	(16)	20	10	13	14	21	8	12
Städer	(6)	13	7	9	6	13	6	8
Hela riket	11	15	9	11	10	16	7	10

stödda familjer med särskilt barnbidrag satts i procent av hela antalet understödsfall med barn inom olika familjetyper. Vidare har antalet barn, som erhållit dylikt bidrag ställts i relation till hela antalet barn inom understöds-klientelet dels för familjer som erhållit tilläggspension, dels för övriga familjer.

De barn i de av fattigvården understödda familjerna, som åtnjutit särskilt barnbidrag under hela redovisningsåret eller någon del därav, utgjorde i hela riket 9 400 eller 9,5 % av samtliga barn i understödda familjer, oberoende av om barnen omhändertagits av barnavårdsnämnd eller ej. I landskommunerna var motsvarande antal 5 100 barn och i städerna 4 300. Det relativa antalet barn med särskilt barnbidrag var större på landsbygden (12 %) än i städerna (8 %). Sedan år 1954 har antalet barn minskat med 160 eller 1,7 %. De 9 400 barnen med särskilt barnbidrag i de fattigvårdsunderstödda familjerna utgjor-

de 34 % av samtliga 27 300 barn med särskilt barnbidrag vid 1955 års ingång.

Antalet av fattigvården understödda familjer, som uppburit särskilt barnbidrag till ett eller flera av sina barn under året, utgjorde ca 11 % av samtliga understödda familjer med barn; i landskommunerna var motsvarande tal 13 % och i städerna 9 %.

Totala antalet fattigvårdsunderstödda familjer med särskilt barnbidrag kan på grundval av stickprovsundersökningen uppskattas till omkring 4 900, varav ca 2 500 på landsbygden och 2 400 i städerna.

Frekvensen av särskilda barnbidrag är givetvis störst bland understödstagare med tilläggspension. Även bland ensamstående kvinnor, som tillhör gruppen övriga understödstagare, är den jämförelsevis stor. Särskilt barnbidrag har sålunda utgått till omkring 2/3 av samtliga barn bland de fattigvårdsunderstödda tilläggspensionärerna, på landsbyg-

Tab. K. Relativa antalet understödsfall resp. barn med bidragsförskott inom olika familjetyper
Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{5}$ av understödsfallen

	Antal understödsfall med bidragsförskott i % av samtliga familjer med barn bland				Antal barn med bidragsförskott i % av samtliga barn inom familjetypen			
	ensamma män	ensamma kvinnor	gifta par el. samboende	samtliga	ensamma män	ensamma kvinnor	gifta par el. samboende	samtliga
1. Understödstagare med tilläggspension								
Landsbygd	—	10	2	4	—	7	1	3
Städer	—	(24)	3	9	—	22	3	7
Hela riket	—	16	3	6	—	12	2	4
2. Övriga understödstagare								
Landsbygd	(6)	24	3	9	(3)	25	2	6
Städer	(2)	42	7	21	(2)	44	4	18
Hela riket	4	36	5	16	3	38	3	13
3. Samtliga understödstagare								
Landsbygd	(4)	22	3	8	3	22	2	6
Städer	(1)	41	6	20	2	43	4	16
Hela riket	3	35	5	15	2	36	3	11

den till något färre (65 %) än i städerna (74 %). Av 100 barn till ensamma kvinnor utan tilläggspension hade 12 åtnjutit särskilt barnbidrag. I övriga familjetyper utan tilläggspension är det relativa antalet understödsfall med barn, som åtnjutit särskilt barnbidrag, obetydligt.

Bidragsförskott hade enligt de föreliggande uppgifterna utgått till över 11 000 barn i de familjer, som fått fattigvårdsunderstöd, därav till ungefär 2 600 barn på landsbygden och 8 400 barn i städerna. Detta motsvarar 11,2 % av samtliga redovisade barn i fattigvårdsunderstödda familjer (på landsbygden 5,8 % och i städerna 15,5 %).

Antalet barn, som under någon del av år 1955 åtnjutit bidragsförskott, utgjorde enligt barnavårdsnämndernas uppgifter till barnavårdsstatistiken nära 52 000, varav i landskommunerna 18 400 och i

städerna 33 600. Enligt dessa siffror skulle i hela riket 21 % (på landsbygden 14 % och i städerna 25 %) av samtliga barn med bidragsförskott tillhöra familjer med understöd av fattigvården.

Inom gruppen ensamma kvinnor med barn, som huvudsakligen kommer i fråga för erhållande av bidragsförskott, hade, som framgår av tab. K, 35 % av samtliga understödsfall fått bidragsförskott till något eller några av barnen. Antalet understödda familjer med bidragsförskott inom denna familjetyp utgjorde en i det närmaste dubbelt så stor andel av understöds klientelet i städerna (41 %) som på landsbygden (22 %).

På grundval av stickprovsundersökningen kan antalet fattigvårdsunderstödda familjer med bidragsförskott uppskattas till omkring 6 700, varav på landsbygden 1 500 och i städerna 5 200.

V. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet

Fattigvårdens huvudformer. Fattigvårdsstyrelsernas hjälp lämnas i ett flertal olika former, vilka kan indelas i följande fyra huvudgrupper: 1) hemunderstöd, 2) vård på ålderdomshem, 3) vård på sjukvårdsanstalt samt 4) »annan hjälp». Fr. o. m. 1949 har, som inledningsvis nämnts, vård på ålderdomshem uteslutits ur redovisningen; endast en mindre del av vårdtagarna på dessa anstalter bör nämligen betraktas som understödstagare. Statistiken omfattar sålunda endast de understödstagare som

åtnjutit understöd i någon av de övriga tre huvudformerna.

Understöd, som lämnats i hemmet kontant eller in natura i form av livsmedel, matkuponger, bespisning, beklädnadsartiklar, bränsle, av fattigvårdsstyrelsen upplåten bostad eller för densamma erlagd bostadshyra, läkarhjälp, medicin m. m. redovisas utan specificering som »hemunderstöd».

Vård, som fattigvårdsstyrelsen helt eller delvis bekostat på sjukvårdsanstalt, tillhörande staten, pensionsstyrelsen,

Tab. L. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet bland tilläggs-pensionärer och övriga understödstagare

Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{5}$ av understödsfallen

	Understödsstagare med tilläggs-pension				Övriga understödstagare				
	En-samma män	En-samma kvinnor	Gifta par el. sam-boende	Samtliga familjer	En-samma män	En-samma kvinnor	Gifta par el. sam-boende	En-samma barn	Samtliga familjer
<i>Landsbygd</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	1 230	1 834	1 164	4 228	1 625	2 542	3 114	14	7 295
Därav, i %, med									
a) enbart hemunderstöd ¹	40	58	70	56	56	77	77	..	72
b) » vård på sjukvårdsanstalt ¹	44	25	9	26	17	8	5	..	9
c) » »annan hjälp»	12	15	14	14	24	13	16	..	16
d) vård på sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	4	2	7	4	3	2	2	—	3
<i>Städer</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	1 222	2 204	1 136	4 562	3 110	4 369	3 625	8	11 112
Därav, i %, med									
a) enbart hemunderstöd ¹	65	65	80	69	81	90	89	..	87
b) » vård på sjukvårdsanstalt ¹	21	12	5	13	5	3	3	..	4
c) » »annan hjälp»	11	20	10	15	11	5	6	..	7
d) vård på sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	3	3	5	3	3	2	2	—	2
<i>Hela riket</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	2 452	4 038	2 300	8 790	4 735	6 911	6 739	22	18 407
Därav, i %, med									
a) enbart hemunderstöd ¹	53	62	75	63	72	85	84	..	81
b) » vård på sjukvårdsanstalt ¹	33	18	7	19	10	5	4	..	6
c) » »annan hjälp»	11	18	12	14	15	8	10	..	11
d) vård på sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	3	2	6	4	3	2	2	—	2

¹ I en del fall i kombination med »annan hjälp»

Tab. M. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet inom olika familjetyper
Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{6}$ av understödsfallen

	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Giftna par el. samboende		Ensamma barn	Samtliga familjer
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
<i>Landsbygd</i>								
Antal understödsfall ($\frac{1}{6}$)	2 785	70	3 346	1 030	1 603	2 675	14	11 523
Därav, i %, med								
a) enbart hemunderstöd ¹	48	(83)	64	85	69	79	..	67
b) » vård på sjukvårdsanstalt ¹	30	(6)	18	4	9	5	..	15
c) » »annan hjälp»	19	(10)	16	8	19	12	..	15
d) vård på sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	3	(1)	2	3	3	4	—	3
<i>Städer</i>								
Antal understödsfall ($\frac{1}{6}$)	4 265	67	4 513	2 060	1 757	3 004	8	15 674
Därav, i %, med								
a) enbart hemunderstöd ¹	76	(90)	76	95	82	90	..	82
b) » vård på sjukvårdsanstalt ¹	10	(1)	8	1	5	2	..	6
c) » »annan hjälp»	11	(6)	14	3	10	5	..	9
d) vård på sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	3	(3)	2	1	3	3	—	3
<i>Hela riket</i>								
Antal understödsfall ($\frac{1}{6}$)	7 050	137	7 859	3 090	3 360	5 679	22	27 197
Därav, i %, med								
a) enbart hemunderstöd ¹	65	86	71	92	76	85	..	75
b) » vård på sjukvårdsanstalt ¹	18	4	13	2	7	3	..	10
c) » »annan hjälp»	14	8	14	4	14	9	..	12
d) vård på sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	3	2	2	2	3	3	—	3

¹ I en del fall i kombination med »annan hjälp»

landsting, enskild stiftelse etc. eller kommun (däremot ej sådan anstalt under fattigvårdsstyrelsens förvaltning), redovisas under rubriken »vård på sjukvårdsanstalt». Till sjukvårdsanstalter räknas såväl lasarett, tuberkulossjukhus, vanförestalter, kuranstalter, konvalescenthem m. fl. anstalter för kroppssjuka som anstalter för vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka.

Under rubriken »annan hjälp» redovisas sådant understöd som inte kan betraktas som vård på sjukvårdsanstalt eller hemunderstöd, t. ex. inackordering i enskilt hem, utrustning för intagning på anstalt, resor, kostnader för yrkesutbildning och omskolning, fria bad, tandvård, begravningskostnader o. dyl.

I det följande lämnas först vissa uppgifter om hur understödsfallen under redovisningsåret fördelat sig på resp. hjälpformer och vissa kombinationer av dessa, varefter i kap. VI—VIII ytterligare uppgifter angående var och en av de särskilda huvudformerna lämnas. Det bör anmärkas att familjer (personer), som under året fått hjälp i flera former, i det senare sammanhanget redovisas under var och en av de särskilda hjälpformerna.

Fattigvårdens hjälpverksamhet minskade mellan 1954 och 1955 mer eller mindre inom samtliga tre huvudformer av hjälp som redovisas i statistiken. Självklart är att sjukförsäkringsreformen främst haft till följd en minskning av

Tab. N. Relativa antalet understödsfall, som erhållit »annan hjälp»

Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{5}$ av understödsfallen

	Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	därav, i %, med »annan hjälp»			
		enbart	i kombination med		tillhopa
			hemunderstöd	anstaltsvård	
1. Understödstagare med tilläggs-pension					
Landsbygd	4 228	14	7	7	28
Städer	4 562	15	8	4	27
Hela riket	8 790	14	8	5	27
2. Övriga understödstagare					
Landsbygd	7 295	16	10	3	29
Städer	11 112	7	8	1	16
Hela riket	18 407	11	9	1	21
3. Samtliga understödstagare					
Landsbygd	11 523	16	9	4	29
Städer	15 674	9	8	2	19
Hela riket	27 197	12	8	3	23

antalet personer, för vilka fattigvårdsstyrelserna bekostat vårdavgifterna på sjukvårdsanstalt. Men även i fråga om hemunderstöd och »annan hjälp» kan den konstaterade nedgången huvudsakligen återföras på minskat understödsbehov till följd av sjukförsäkringsreformen. Den minskade försörjningshjälpen i hemmet vid familjemedlems sjukdom, får främst tillskrivas den nya sjukpenningförsäkringen. Läkarvårdens övertagande av sjukförsäkringen samt de rabatterade läkemedlen har likaledes bidragit till att reducera omfattningen av hemunderstödsverksamheten. Inom gruppen »annan hjälp» torde nedgången främst sammanhånga med en minskning av de fall som erhållit hjälp till resor i samband med sjukdom, tandvård, bad o. dyl.

Förekomsten av hemunderstöd. Hur de fattigvårdsunderstödda familjerna fördelar sig på resp. hjälpformer, redovisas i tab. L och M. Någon fullständig redovis-

ning av samtliga förekommande kombinationer av de olika hjälpformerna har icke ansetts nödvändig. Den begränsningen har därför vidtagits, att de relativt få familjer till vilka »annan hjälp» utgått i kombination med hemunderstöd eller anstaltsvård, icke särredovisats i tabellerna utan hänförs till det eller de slag av understöd, som de eljest erhållit.

Av samtliga familjer, som under år 1955 fick hjälp av fattigvårdsstyrelserna, hade 78 % åtnjutit hemunderstöd någon gång under året, 75 % hade erhållit hemunderstöd enbart eller hemunderstöd och »annan hjälp», medan följaktligen omkring 3 % förutom hemunderstöd lämnats vård på sjukvårdsanstalt. Till följd av sjukförsäkringsreformen minskade den relativa andelen understödsfall med hemunderstöd i kombination med vård på sjukvårdsanstalt från 10 till 3 %, medan andelen fall med enbart hemunderstöd ökade från 67 till 75 %. Understöd i hemmet var vanligare i städerna, där sådan hjälp hade utgått

i 85 % av understödsfallen, än på landsbygden, där motsvarande andel utgjorde 70 %. De familjer som åtnjutit hemunderstöd enbart (eller dessutom »annan hjälp») utgjorde i städerna 82 % (1954: 74 %) och på landsbygden 67 % (1954: 58 %).

Hemunderstöd var en vanligare hjälpform bland understödstagare utan tilläggspension än bland tilläggspensionärer, som tab. L visar. Särskilt i städerna uppvisar de förstnämnda understödstagarna en mycket stor andel hemunderstödda familjer (89 %).

Inom samtliga familjetyper utgjorde hemunderstödet den dominerande hjälpformen, såsom framgår av tab. M. Av naturliga skäl förekom dylik hjälp i väsentligt större utsträckning bland barnfamiljer än bland familjer utan barn, oftast sålunda bland ensamma kvinnor med barn (94 %) och bland äkta makar med barn (88 %), minst ofta förekom hemunderstöd bland ensamma män utan barn (68 %) och bland ensamma kvinnor utan barn (73 %). Den större relativa frekvensen av hemunderstöd bland städernas understödstagare jämförd med landsbygdens är genomgående för samtliga familjetyper.

Förekomsten av vård på sjukvårdsanstalt. Vård på sjukvårdsanstalt, såväl enbart som i kombination med andra hjälpformer, har, som i det föregående framhållits, kraftigt minskat i omfattning sedan 1954. Detta år lämnades dylik vård i 25 % av hela antalet understödsfall; år 1955 hade omfattningen sjunkit

till 13 %. Anstaltsvård förekom något oftare på landsbygden (18 % av understödsfallen) än vad fallet var i städerna (9 %). Den var oftare förekommande bland tilläggspensionärer (23 %) än bland övriga familjer (8 %). Inom de olika familjetyperna förekom denna hjälpform vanligast bland ensamma män utan barn (21 %). Nedgången sedan föregående år synes ha varit större i städerna än på landsbygden, mindre bland tilläggspensionärer än bland övriga understödstagare samt störst i familjetyperna gifta par.

Förekomsten av »annan hjälp». Förekomsten av »annan hjälp», antingen enbart eller i kombination med andra hjälpformer framgår av tab. N. Det relativa antalet understödsfall, i vilka »annan hjälp» utgått, utgjorde i hela riket 23 %. Ifrågavarande understödsfall var talrikare i landskommunerna (29 %) än i städerna (19 %). Till 12 % av samtliga understödda familjer utgick enbart »annan hjälp». De sistnämnda fallen, i vilka hjälpen i allmänhet torde bestått av utackordering i enskilt hem, var mycket vanligare på landsbygden (16 %) än i städerna (9 %). Denna differens mellan landsbygd och städer gäller endast de understödstagare som ej erhållit tilläggspension. »Annan hjälp» i samband med sjukhusvård torde för det mesta ha bestått av utrustning för intagning på anstalter, utlägg för resor o. dyl. Sådan hjälp har utgått i 3 % av samtliga understödsfall.

VI. Hemunderstöd

Antal understödsfall m. m. Antal familjer, som av fattigvårdsstyrelserna lämnats understöd i hemmet kontant eller in natura, uppgick år 1955 till 106 150, varav på landsbygden ca 40 000 och i städerna ca 66 150 (se tab. O).

Jämfört med föregående år innebär detta en minskning med drygt 10 800 (ungefär 9 %). Minskningen är något större i städerna än på landsbygden. Som tidigare framhållits torde denna nedgång framför allt sammanhånga med sjukförsäkringsreformen. Förändringarna inom olika delar av riket sedan föregående år framgår av tab. O.

Den minskning som konstaterats sedan föregående år är något mindre för tilläggs pensionärer än för övriga familjer. Däremot föreligger en avsevärd skillnad mellan barnfamiljer och övriga familjer. Såväl bland tilläggs pensionärer som bland övriga understödstagare har an-

talet hemunderstödda barnfamiljer inte alls minskat i samma utsträckning som de barnlösa familjerna. Förändringarna sedan 1954, som framgår av nedanstående tablå, visar för förstnämnda grupper en nedgång med 5,5 %, för sistnämnda med 11,4 %.

	Antal hemunderstödda familjer	Förändring sedan 1954 i %
<i>Tilläggs pensionärer</i>	29 195	— 6,3
utan barn	25 330	— 6,7
med barn	3 865	— 3,1
<i>Övriga familjer</i>	76 955	— 10,4
utan barn	40 655	— 14,1
med barn	36 300	— 5,7
<i>Samtliga familjer</i>	106 150	— 9,3
utan barn	65 985	— 11,4
med barn	40 165	— 5,5

De hemunderstödda familjernas fördelning på olika familjetyper, vilken återges i tab. P, skiljer sig något från motsvarande fördelning inom fattig-

Tab. O. Antal understödsfall med hemunderstöd inom olika riksområden åren 1954 och 1955

	Antal hemunderstödda familjer		Förändring sedan 1954 i %
	1954	1955	
<i>Landsbygd</i>	42 580	39 990	— 6,1
Mälardalen	8 030	7 285	— 9,3
Östra Götaland	5 705	5 310	— 6,9
Skåne, Blekinge och Halland	4 810	4 620	— 4,0
Bohuslän och Vänerlän	5 750	5 340	— 7,1
Dalarna och Nedre Norrland	12 175	10 995	— 9,7
Övre Norrland	6 110	6 440	+ 5,4
<i>Städer</i>	74 405	66 160	— 11,1
Stockholm	25 070	22 845	— 8,9
Göteborg	9 005	8 460	— 6,1
Malmö	4 880	4 020	— 17,6
Städer med 30 000—100 000 inv.	14 710	12 550	— 14,7
Städer med 10 000—30 000 inv.	16 210	14 525	— 10,4
Städer med under 10 000 inv.	4 530	3 760	— 17,0
<i>Hela riket</i>	116 985	106 150	— 9,3

Tab. P. Familjer, i vilka en eller flera personer åtnjutit hemunderstöd, fördelade på familjetyper
Urvalsundersökningen omfattande 1/3 av understödsfallen

	Antal under- stöds- fall (¹ / ₃)	därav, i %, tillhörande familjetypen						
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		en- sam- ma barn
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. Understödstagare med tilläggspension								
Landsbygd	2 541	21	0	39	4	23	13	—
Städer	3 298	25	0	43	3	22	7	—
Hela riket	5 839	23	0	41	4	22	10	—
2. Övriga understödstagare								
Landsbygd	5 457	17	1	22	15	10	35	0
Städer	9 934	25	1	21	19	8	26	0
Hela riket	15 391	22	1	22	17	9	29	0
3. Samtliga understödstagare								
Landsbygd	7 998	18	1	28	11	14	28	0
Städer	13 232	26	0	27	15	11	21	0
Hela riket	21 230	23	1	27	14	12	23	0

vårdsklientelet i dess helhet (jfr tab. B), särskilt därigenom att ensamma män utan barn inom den förnämnda gruppen av understödsfall är företrädd i relativt mindre omfattning än vad fallet är bland samtliga understödsfall (23 % mot 26 %). Ensamma kvinnor med barn förekommer emellertid något oftare bland fallen med hemunderstöd än bland samtliga (14 % mot 11 %), liksom fallet är bland gifta par med barn (23 resp. 21 %).

Bland tilläggspensionärer med hemunderstöd utgör ensamma kvinnor utan barn den dominerande familjetyper (41 %), liksom fallet är inom understödsklientelet i dess helhet bland pensionärerna. De var relativt flera i städerna (43 %) än på landsbygden (39 %). Även i övrigt visar uppdelningen på tilläggspensionärer och övriga understödstagare en fördelning av fallen på familjetyper, som nära ansluter sig till den för fattigvårdsfamiljerna

i allmänhet. Detta följer av att 78 % av alla understödsfall åtnjutit hemunderstöd.

De hemunderstödda familjernas fördelning efter hemortsrättsledarens ålder framgår av tab. Q. På det hela taget skiljer sig inte heller åldersfördelningen i någon mer väsentlig grad från densamma inom hela fattigvårdsklientelet (jfr tab. E). I städerna var försörjaren i 14 % av alla fall med hemunderstöd över 66 år, och i 5 % 75 år eller äldre medan motsvarande siffror för landsbygden var 22 resp. 11 %. Bland ensamma män och ensamma kvinnor var bland tilläggspensionärerna på landsbygden en relativt större andel över 75 år än i städerna. Bland de gifta däremot redovisades den största relativa andelen såväl på landsbygden som i städerna i åldern 67—74 år.

Antalet personer i de familjer som åtnjutit hemunderstöd utgjorde 231 200. Tab. R visar det beräknade antalet hem-

Tab. Q. Familjer, som åtnjutit hemunderstöd, fördelade efter försörjarens ålder

Urvallsundersökningen omfattande $\frac{1}{5}$ av understödsfallen

	Tilläggs pensionärer				Övriga understödstagare					Samtliga understödsfall	
	Ensamman män	Ensamman kvinnor	Giftpar el. samboende		Samtliga familjer	Ensamman män	Ensamman kvinnor	Giftpar el. samboende	Ensamman barn		Samtliga familjer
			med endera	med båda							
<i>Landsbygd</i>											
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	539	1 105	570	327	2 541	954	2 022	2 474	7	5 457	7 998
Därav, i %, där försörjaren var i åldern											
—15 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0	0
16—29 »	7	3	2	—	3	24	15	11	—	15	11
30—39 »	8	4	8	3	6	15	14	27	—	20	15
40—49 »	9	9	16	5	10	15	17	27	—	21	18
50—59 »	15	13	27	11	16	18	23	20	—	21	20
60—66 »	12	16	20	16	16	13	18	9	—	13	14
67—74 »	18	25	18	35	23	7	7	3	—	5	11
75— »	31	30	9	30	26	8	6	3	—	5	11
<i>Städer</i>											
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	831	1 501	508	458	3 298	2 599	4 016	3 314	5	9 934	13 232
Därav, i %, där försörjaren var i åldern											
—15 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0	0
16—29 »	6	2	2	0	3	25	19	18	—	20	16
30—39 »	6	5	12	2	6	22	21	32	—	25	20
40—49 »	9	8	16	2	9	21	22	26	—	23	19
50—59 »	17	16	29	10	17	19	18	14	—	17	17
60—66 »	15	21	23	19	21	10	15	7	—	11	14
67—74 »	30	27	13	40	27	2	3	2	—	3	9
75— »	17	18	5	27	17	1	2	1	—	1	5
<i>Hela riket</i>											
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	1 370	2 606	1 078	785	5 839	3 553	6 038	5 788	12	15 391	21 230
Därav, i %, där försörjaren var i åldern											
—15 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0	0
16—29 »	6	3	2	0	3	25	18	15	—	18	14
30—39 »	7	4	10	2	6	20	19	30	—	23	18
40—49 »	9	8	16	3	9	20	20	26	—	23	19
50—59 »	16	15	28	11	17	18	20	17	—	18	18
60—66 »	14	21	21	18	19	11	16	8	—	12	14
67—74 »	25	26	16	38	25	3	4	3	—	3	9
75— »	23	23	7	28	21	3	3	1	—	3	8

understödda vuxna män och kvinnor samt barn, totalt och i procent av samtliga understödda personer. Tilläggs pensionärer och övriga understödstagare redovisas var för sig, likaså har en uppdelning skett på städer och landsbygd. Den relativa andelen personer med hemunderstöd var något högre i städerna (89 %) än på landsbygden (77 %).

Understödetts varaktighet. På blanketten för fattigvårdsstatistiken efterfrågas det antal kalendermånader under vilka hemunderstöd av något slag utgått till de redovisade familjerna. Denna redovisningsmetod har valts för att på enklast möjliga sätt erhålla en ungefärlig uppfattning om hjälpens varaktighet.

Av tab. S framgår, hur understödsfal-

Tab. R. Antal personer, som åtnjutit hemunderstöd samt antal personer med hemunderstöd i procent av samtliga redovisade

	Antal personer med hemunderstöd				Antal personer med hemunderstöd i % av samtliga redovisade personer			
	Vuxna		Barn	Samtliga	Vuxna		Barn	Samtliga
	män	kvinnor			män	kv.		
1. Understödstagare med tilläggspension								
Landsbygd	7 180	10 010	4 715	21 905	60	67	89	68
Städer	8 985	12 335	2 945	24 265	76	74	94	77
Hela riket	16 165	22 345	7 660	46 170	68	71	91	72
2. Övriga understödstagare								
Landsbygd	17 140	22 480	33 795	73 415	72	79	86	80
Städer	29 565	36 650	45 370	111 585	88	92	94	92
Hela riket	46 705	59 130	79 165	185 000	81	87	90	87
3. Samtliga understödstagare								
Landsbygd	24 320	32 490	38 510	95 320	68	75	86	77
Städer	38 550	48 985	48 315	135 850	85	86	94	89
Hela riket	62 870	81 475	86 825	231 170	77	82	90	83

len fördelade sig efter antalet kalendermånader, under vilka hemunderstödet utgått, dels inom landsbygd och städer, dels bland tilläggspensionärer och övriga understödstagare. Den ojämförligt vanligaste understödstiden var på landsbygden 12 månader och i städerna 1 månad. Ca 31 % av fallen på landsbygden varade 12 månader, men blott 17 % av fallen i städerna.

Understödsfallen är av två olika huvudtyper, dels varaktiga, dels sådana som representerar mer tillfälliga hjälpbehov. Till den förra gruppen hör i verkligheten icke endast de fall i vilka hemunderstöd utgått under hela året utan också, på grund av omsättningen inom klientelet, en del av de fall i vilka kortare understödstid än 12 månader redovisats.

	Antal kalendermånader, som hemunderstödet varat för			
	understödstagare med tilläggspension		övriga understödstagare	
	Landsbygd	Städer	Landsbygd	Städer
Ensamma män utan barn	5,7	4,1	4,3	3,3
» » med »	6,8	4,9	4,6	5,0
» » kvinnor utan barn	6,2	5,1	7,1	6,6
» » med »	7,6	7,7	7,0	6,1
Gifta par utan barn	6,7	5,3	5,6	4,3
» » med »	8,1	7,6	4,7	4,2
Ensamma barn	—	—	..	..
Samtliga	6,5	5,1	5,6	4,8

Tab. S. Familjer med hemunderstöd, fördelade efter antalet kalendermånader, under vilka dylik hjälp utgätt

Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{3}$ av understödsfallen

	Antal understödsfall ($\frac{1}{3}$)	därav, i %, med hemunderstöd under .... kalendermånader							Medeltal understöds-månader
		1	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	12	
1. Understödstagare med tilläggs-pension									
Landsbygd	2 541	23	16	9	9	5	3	35	6,5
Städer	3 298	28	22	12	9	6	5	18	5,1
Hela riket	5 839	26	19	11	9	6	4	25	5,7
2. Övriga understödstagare									
Landsbygd	5 457	27	21	10	7	4	3	28	5,6
Städer	9 934	30	24	11	7	6	5	17	4,8
Hela riket	15 391	29	23	11	7	5	4	21	5,1
3. Samtliga understödstagare									
Landsbygd	7 998	26	19	10	7	4	3	31	5,9
Städer	13 232	30	24	11	7	6	5	17	4,9
Hela riket	21 230	28	22	11	8	5	4	22	5,3

Tab. T. Hemunderstödet värde i kronor per understödsmanad för olika familjetyper¹ och olika kategorier av understödstagare

Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{3}$ av understödsfallen

	Tilläggs-pensionärer				Övriga understödstagare				Samtliga understödstagare			
	En-samma män	En-samma kvinnor	Gifta parell-samma-böende	Samtliga familjer	En-samma män	En-samma kvinnor	Gifta parell-samma-böende	Samtliga familjer	En-samma män	En-samma kvinnor	Gifta parell-samma-böende	Samtliga familjer
1. Familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott												
Landsbygd	..	(106)	171	154	..	131	(162)	135	..	126	169	143
Städer	..	(159)	210	196	..	204	202	204	..	201	207	202
Hela riket	..	130	188	172	..	185	188	185	..	179	188	181
2. Andra familjer												
Landsbygd	59	49	75	60	91	91	149	115	78	76	128	97
Städer	101	79	102	90	148	167	209	177	135	142	183	153
Hela riket	81	65	88	76	130	137	181	152	114	115	157	129
3. Samtl. familjer												
Landsbygd	59	54	104	75	92	98	150	117	78	83	134	102
Städer	101	84	130	103	148	177	209	181	135	155	186	161
Hela riket	81	70	116	89	130	149	181	156	114	127	161	136

¹ Eusamma barn har inte särredovisats i tabellen, då deras antal är alltför litet för att man på grundval av urvalsundersökningen skall kunna dra några slutsatser om denna familjetyper

Tilläggs pensionärerna hade en något större andel av varaktiga understödsfall än övriga understödstagare (25 resp. 21 %). Skillnaderna mellan landsbygd och städer är dock stora. Efter folkpensionsreformen har tilläggs pensionärerna på landsbygden väsentligt längre understödstitid än de i städerna, medan motsatsen var fallet före 1948.

Skillnaden mellan olika familjetyper med avseende på den tid som hemunderstödet varat, framgår för olika kategorier av understödstagare av tablån på sid. 32, där hemunderstödet genomsnittliga varaktighet redovisats. Bland tilläggs pensionärerna är skillnaderna i fördelningen efter understödstitiden mellan de olika familjetyperna rätt olika i landskommuner och i städer. På landsbygden har gifta par med barn den längsta understödstitiden, i städerna ensamma kvinnor med barn. Skillnader i understödsperioderna föreligger också mellan olika familjetyper bland de understödsfall som icke åtnjutit tilläggs pension. Ensamma kvinnor har i genomsnitt ett större antal varaktiga understödsfall än ensamma män och gifta par.

Antalet kalendermånader, under vilka hemunderstöd utgått, utgjorde, som framgår av tab. S, för samtliga understödsfall i genomsnitt 5,3. För tilläggs pensionärer uppgick motsvarande medeltal till 5,7 och för övriga understödstagare till 5,1.

Understödet värde. Hemunderstödet totala värde uppges för år 1955 till 24,2 milj. kr (25,9 år 1954) på landsbygden och 52,3 milj. kr (61,1) i städerna eller tillhoppa 76,5 milj. kr (87,0).

Det genomsnittliga värdet per person och understödsmånad av allt redovisat hemunderstöd uppgick, som framgår av tab. T, i landskommunerna till 102 kr, i

städerna till 161 kr och i riket i dess helhet till 136 kr. Några större förändringar sedan föregående år har ej skett, och fortfarande är skillnaden mellan landsbygd och städer mycket stor. Framhållas må dock att i de redovisade understödsbeloppen ingår det uppskattade värdet av naturaförmåner. Ofta torde dessa förmåner särskilt på landsbygden ha värderats ganska lågt. Bl. a. av denna orsak är de redovisade understödsbeloppen på landsbygden och i städerna icke fullt jämförbara.

Inom olika familjetyper och olika kategorier av understödstagare var understödet genomgående betydligt större i städerna än inom landskommunerna.

De två kategorierna av understödstagare, tilläggs pensionärer och övriga understödstagare, har i tab. T vardera uppdelats på grupper, allteftersom särskilt barnbidrag eller bidragsförskott utgått till familjerna eller icke.

De lägsta hemunderstöden uppvisar tilläggs pensionärerna och lägst bland dessa är understöden bland understödstagare utan särskilt barnbidrag eller bidragsförskott (i medeltal 76 kr per månad). De genomsnittliga understödsbeloppen är för denna kategori av understödstagare väsentligt lägre än för övriga. Den relativt fåtaliga gruppen av pensionärsfamiljer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott skiljer sig oväsentligt från övriga familjer i sin understödsstandard. I kompletterande hjälp från fattigvården har till denna grupp utgått i genomsnitt 172 kr per månad. Något högre belopp (185 kr) har utgått till övriga understödstagare med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. Övriga understödstagare, som ej fått särskilt barnbidrag eller bidragsförskott, har i hemunderstöd i genomsnitt erhållit 152 kr per månad.

För olika familjetyper däremot ligger understöden på rätt olika nivå. Äkta makar har i genomsnitt fått något högre understödsbelopp, beroende på den merendels större försörjningsbördan.

Hemunderstödet storlek är givetvis starkt skiftande från fall till fall, vilket ju ligger i fattigvårdens natur av fri behovsprövning.

Man måste observera, att de i tab. T lämnade genomsnittliga understödsbeloppen inte utgör något exakt mått på vad de hemunderstödda har att leva av

per månad; hemunderstödet är i många fall endast ett tillskott till familjernas övriga inkomster. Detta gäller främst dem som uppbär tilläggspension, särskilt barnbidrag eller bidragsförskott, men också åtskilliga bland de övriga understödstagarna åtnjuter penning- eller naturainkomster av olika slag. Ej så få äger egen stuga eller annan fastighet och torde sålunda ha ganska små utgifter för bostad; så är även förhållandet med dem som bor hos anhöriga eller i bostäder upplåtna av arbetsgivare.

VII. Vård på sjukvårdsanstalt

Antal vårdtagare m. m. Antal personer, för vilka fattigvårdsstyrelserna under år 1955 helt eller delvis bekostade en längre eller kortare tids vistelse på sjukvårdsanstalter, uppgick till 17 365. Deras fördelning på män, kvinnor och barn samt olika lokala områden framgår av tab. U.

Sedan 1954 har antalet av fattigvården understödda vårdtagare på sjukvårdsanstalt minskat med 20 955 eller nära 55 %. Anledningen till denna kraftiga nedgång är givetvis sjukförsäkringsreformen. Emellertid torde det, som tidigare framhållits, i 1955 års siffror redovisas en del fall, som rätteligen borde

Tab. U. Antal vårdtagare på sjukvårdsanstalt fördelade på män, kvinnor och barn inom olika riksområden

	Vårdtagare				Förändring sedan 1954	
	Antal	därav, i %,			Antal	%
		män	kvinnor	barn		
<i>Landsbygd</i>	10 495	54	43	3	- 8 765	- 45,5
Mälarlän	1 820	55	43	2	- 1 700	- 48,3
Östra Götaland	1 900	54	43	3	- 1 180	- 38,3
Skåne, Blekinge och Halland	1 525	50	47	3	- 1 020	- 40,1
Bohuslän och Vänerlän	1 850	55	42	3	- 1 615	- 46,6
Dalarna och Nedre Norrland	2 445	57	41	2	- 2 250	- 47,9
Övre Norrland	955	55	40	5	- 1 600	- 51,2
<i>Städer</i>	6 870	52	46	2	-12 190	- 64,0
Stockholm	1 580	50	47	3	- 4 545	- 74,2
Göteborg	440	62	38	—	- 1 465	- 76,9
Malmö	360	60	39	1	- 875	- 70,9
Städer med 30 000—100 000 inv.	1 495	54	44	2	- 2 080	- 58,2
Städer med 10 000—30 000 inv.	2 140	50	49	1	- 2 330	- 52,1
Städer med under 10 000 inv.	855	44	52	4	- 895	- 51,1
<i>Hela riket</i>	17 365	53	44	3	-20 955	- 54,7

Tab. V. Antal understödsfall, som erhållit vård på sjukvårdsanstalt, fördelade efter familjetyp
Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{3}$ av understödsfallen

	Antal understödsfall ($\frac{1}{3}$)	därav, i %, tillhörande familjetypen						
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. Understödsstagare med tilläggs pension								
Landsbygd	1 269	46	0	38	1	9	6	—
Städer	741	40	0	43	1	12	4	—
Hela riket	2 010	44	0	40	1	10	5	—
2. Övriga understödsstagare								
Landsbygd	820	39	0	25	6	11	18	1
Städer	627	41	0	25	6	10	18	0
Hela riket	1 447	40	0	25	6	11	18	0
3. Samtliga understödsstagare								
Landsbygd	2 089	44	0	32	3	10	11	0
Städer	1 368	41	0	35	3	11	10	0
Hela riket	3 457	42	0	34	3	10	11	0

ha utgått, men som på grund av vissa övergångssvårigheter hos sjukvårdarna släpat efter och därför redovisats.

Nedgången sedan 1954 har varit kraftigare i städerna (64 %) än på landsbygden (46 %). Särskilt stark har den varit i storstäderna Göteborg, Stockholm och Malmö med resp. 77, 74 och 71 %. Lägst har tillbakagången varit i östra Göta-lands landsbygd (med 38 %).

De manliga vårdtagarna var såväl på landsbygden som i städerna något fler än de kvinnliga (53 mot 44 %). Andelen barn uppgick till 3 % (1954: 6 %). Det är barnen som relativt sett minskat kraftigast sedan föregående år, från ca 2 100 till 430.

De familjer som erhållit fattigvårdsstyrelsernas hjälp för vård av någon familjemedlem på sjukvårdsanstalt fördelar sig på familjetyper såsom framgår av tab. V.

Fördelningen efter familjetyp skiljer sig från motsvarande fördelning av samtliga understödsfall (jfr tab. B), främst där-

igenom att andelen ensamma män som lämnats sjukvård är större än denna familjetyps andel av hela understödsklientelet (42 resp. 27 %). Däremot är ensamma kvinnor och gifta par relativt sett något färre, i synnerhet gäller detta familjer med barn. Det är framför allt föräldrarnas sjukvård, som föranlett barnfamiljerna att anlita fattigvården.

Fördelningen av vårdfallen på sjukvårdsanstalterna efter huvudpersonens ålder redovisas i tab. X.

Det utmärkande för åldersfördelningen bland vårdfallen på här ifrågakvarande anstalter är, att de arbetsföra åldrarerna är talrikare representerade än inom hela understödsklientelet (jfr tab. E). Åldrarerna under 60 år omfattar sålunda ca 70 % av vårdfallen mot 68 % av samtliga understödsfall. Dessa skilligheter gäller såväl landsbygd som städer. Särskilt bland tilläggs pensionärerna skiljer sig åldersfördelningen bland vårdfallen på sjukvårdsanstalter starkt från densamma inom pensio-

Tab. X. Antal understödsfall, som erhållit vård på sjukvårdsanstalt, fördelade efter försörjarens ålder

Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{5}$ av understödsfallen

	Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	därav antal fall, i %, där försörjaren var i åldern						
		-15 år	16-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-66 år	67- år
1. Understödstagare med tilläggs-pension								
Landsbygd	1 269	—	11	14	21	21	12	21
Städer	741	—	12	15	14	20	14	25
Hela riket	2 010	—	11	14	19	21	13	22
2. Övriga understödstagare								
Landsbygd	820	0	18	19	18	18	9	18
Städer	627	0	26	21	21	16	8	8
Hela riket	1 447	0	22	20	19	17	8	14
3. Samtliga understödstagare								
Landsbygd	2 089	0	14	16	20	20	10	20
Städer	1 368	0	19	18	17	18	11	17
Hela riket	3 457	0	16	16	19	19	11	19

Tab. Y. Vårdtagare på sjukvårdsanstalt, fördelade efter vårdtiden

Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{5}$ av understödsfallen

	E ensam vårdtagare						Två el. flera vårdtagare ¹		Medeltal vård-dagar för samtliga vård-tagare	
	Antal ($\frac{1}{5}$)	därav, i %, med en vård-tid av . . . . dagar					Medel-tal vård-dagar	An-tal ($\frac{1}{5}$)		Medel-tal vård-dagar
		1-89	90-179	180-269	270-359	360-				
1. Understödstagare med tilläggs-pension										
Landsbygd	1 264	14	6	7	10	63	286	11	..	285
Städer	741	26	9	7	9	49	238	—	—	238
Hela riket	2 005	18	7	7	10	58	268	11	..	267
2. Övriga understödstagare										
Landsbygd	818	43	13	7	10	27	172	4	..	171
Städer	620	66	13	4	5	12	104	13	..	103
Hela riket	1 438	53	13	5	8	21	142	17	..	141
3. Samtliga understödstagare										
Landsbygd	2 082	25	9	7	10	49	241	15	..	240
Städer	1 361	44	11	6	7	32	177	13	..	176
Hela riket	3 443	33	10	6	9	42	216	28	..	215

¹ tillhörande samma familj

närgruppen bland samtliga understödsfall. Åldrarna under 60 år var, relativt sett, väsentligt talrikare i förra fallet (65 %) än i det senare (38 %). Bland övriga understödstagare föreligger ingen påtaglig skillnad i detta avseende.

Antal vård dagar och vårdens värde. Enligt tab. Y utgjorde den genomsnittliga vårdtiden för samtliga på sjukvårdsanstalt intagna understödstagare 215 dagar (på landsbygden 240 dagar, i städerna 176 dagar). Detta innebär en kraftig ökning av den genomsnittliga vårdtiden sedan år 1954, då motsvarande tal var 146, resp. 184 och 108 dagar. Det är de kortvariga fallen som minskat mest i antal genom den allmänna sjukförsäkringens införande.

Understöds klientelet på sjukvårdsanstalterna är mycket ojämnt fördelat i fråga om vårdtiden. Vårdtagarna kan liksom de hemunderstödda (se kap. VI) i stort sett uppdelas på två typer, dels tillfälliga, dels varaktiga vårdfall. 42 % (1954: 29 %) av samtliga understödstagare hade vistats på sjukvårdsanstalt praktiskt taget hela året, medan en tredjedel (1954: drygt hälften) hade erhållit sådan vård under kortare tid än tre månader. Mellan tilläggs pensionärer och övriga vårdtagare på sjukvårdsanstalt förefinns en väsentlig skillnad i avseende på vårdtiden. I förra fallet spelar gi-

vetvis ålderdomssjukdomar, kroniska kroppssjukdomar o. dyl. en stor roll som orsak till sjukhusvistelsen, vilket gör att varaktig vård blir förhärskande. Inom den andra kategorien av vårdtagare överväger synbarligen akuta sjukdomsfall, som endast föranleder en kortare sjukhusvistelse. Det är bland denna typ av vårdfall som sjukförsäkringen medfört den kraftigaste nedgången. Den genomsnittliga vårdtiden var bland övriga vårdtagare 141 dagar, bland tilläggs pensionärerna däremot inemot dubbelt så lång (267 dagar). I städerna är de tillfälliga vårdtagarna i båda fallen relativt sett betydligt talrikare än på landsbygden.

Det totala värdet av den vård som understödstagarna under år 1955 erhållit på sjukvårdsanstalt uppgår till 16,5 milj. kr, vilket innebär en minskning med 5,2 milj. kr (24 %) sedan 1954. Av denna summa kom 10,5 milj. kr på landsbygden och 6,0 milj. kr på städerna (föregående år 13,0 resp. 8,7 milj. kr).

Kostnaderna är i allmänhet beräknade med utgångspunkt från de låga avgifter som fattigvårdsstyrelserna erlägger till läns lasarett och andra allmänna sjukvårdsinrättningar. Den genomsnittliga vårdkostnaden per dag uppgick till 4,43 kr år 1955 mot 3,88 kr år 1954 och 3,67 kr år 1953.

VIII. »Annan hjälp»

Antal understödsfall m. m. Antalet understödsfall, vilka under år 1955 åtnjöt »annan hjälp» (utackordering, utrustning för intagning på anstalt, resor osv.), utgjorde inalles 31 300, varav inemot 16 500 i landskommunerna och 14 800 i städerna. I förhållande till före-

gående år har antalet understödsfall minskat i hela riket med ungefär 900 eller 2,8 %. Även när det gäller denna form av understöd torde sjukförsäkringsreformen ha förorsakat denna minskning.

Hur ifrågavarande understödsfall för-

Tab. Z. Antal understödsfall med »annan hjälp» inom olika familjetyper samt understödets genomsnittliga värde

Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{3}$ av understödsfallen

	Antal understödsfall ($\frac{1}{3}$)	därav, i %, tillhörande familjetyper							Hjälpens värde per understödsfall o. år, kr ¹
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn	
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
Enbart »annan hjälp»									
1. Understödstagare med tilläggspension									
Landsbygd	583	25	0	46	2	23	4	—	201
Städer	681	19	—	63	1	15	2	—	173
Hela riket	1 264	22	0	56	1	18	3	—	187
2. Övriga understödstagare									
Landsbygd	1 195	32	0	21	6	15	26	0	282
Städer	796	43	0	23	7	8	19	0	220
Hela riket	1 991	36	0	22	7	12	23	0	259
3. Samtliga understödstagare									
Landsbygd	1 778	30	0	29	5	17	19	0	256
Städer	1 477	32	0	42	4	11	11	0	198
Hela riket	3 255	31	0	35	5	14	15	0	231
»Annan hjälp» i kombination med hemunderstöd el. anstaltsvård									
1. Understödstagare med tilläggspension									
Landsbygd	596	36	0	30	4	16	14	—	276
Städer	539	32	0	34	2	22	10	—	175
Hela riket	1 135	34	0	32	3	19	12	—	231
2. Övriga understödstagare									
Landsbygd	922	25	0	19	12	9	35	—	277
Städer	953	32	1	19	14	8	26	0	147
Hela riket	1 875	29	1	19	13	8	30	0	215
3. Samtliga understödstagare									
Landsbygd	1 518	29	0	23	9	12	27	—	277
Städer	1 492	32	1	24	10	13	20	0	158
Hela riket	3 010	31	0	24	9	13	23	0	221

¹ Utom Stockholms stad

delar sig på olika familjetyper enligt urvalsundersökningen framgår av tab. Z.

Några mer betydande olikheter gentemot fördelningen av samtliga understödsfall efter familjetyp (jfr tab. B) förekommer ej.

Understödet värde. Hela värdet av det understöd som redovisats under rubriken »annan hjälp» uppgick på landsbygden till 4,4 milj. kr och i städerna till 2,7 milj. kr, tillhoppa 7,1 milj. kr. År 1954 var värdet av annan hjälp 3,9 milj. kr

på landsbygden, 2,6 milj. kr i städerna samt 6,5 milj. kr i hela riket. De genomsnittliga beloppen per understödsfall framgår av tab. Z.

Genomsnittsbeloppen är högre på landsbygden än i städerna, sannolikt beroende på att hjälpen på landsbygden bestått i utackordering i enskilt hem betydligt oftare än vad fallet varit i stä-

derna. Genomsnittsvärdet av hjälpen uppgår till 231 kr, när den ej varit kombinerad med andra hjälpformer, men sjunker till 221 kr, då den erhållits i kombination med hemunderstöd eller sjukhusvård, vilket jämfört med föregående år i det förstnämnda fallet innebär en ökning med 5,0 % och i det sistnämnda med 17,6 %.

IX. Understödetts rättsliga form och totala värde

Redovisningen till fattigvårdsstatistiken omfattar samtliga familjer och ensamma personer, som för uppehälle och vård åtnjutit understöd av fattigvårdsstyrelserna enligt fattigvårdslagen, enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. eller ur fonder och donationer under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning.

Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form. Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form år 1955 redovisas här nedan i sammandrag i absoluta och relativa tal.

Egentligt fattigvårdsunderstöd har under år 1955 utgått i sammanlagt drygt 127 600 fall, varav ca 55 200 på landsbygden och ca 72 500 i städerna. Dessa tal motsvarar 94 % resp. 97 och 93 % av

antalet understödsfall över huvud. Fattigvårdsunderstöd enbart hade på landsbygden utgått till ca 96 % av de understödda familjerna och i städerna till 92 %.

Understöd enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. utgörs av kommunala pensionstillskott i egentlig mening, vidare kommunala tillskott till särskilt barnbidrag eller bidragsförskott samt kommunala sjukvårdsbidrag. Sådana understöd hade under år 1955 utgått enbart eller tillsammans med egentlig fattigvård till ca 5 100 familjer, vilket motsvarade 3,8 % av samtliga understödsfall. På landsbygden kom 1 400 fall och på städerna 3 700 motsvarande ca 2 resp. 5 % av hela antalet familjer med understöd av fattigvårdsstyrelser-

	Absoluta tal				Procenttal			
	Lands- bygd	Stä- der	Hela riket		Lands- bygd	Stä- der	Hela riket	
			1955	1954			1955	1954
Antal understödsfall, i vilka utgått								
endast fattigvårdsunderstöd	54 643	71 557	126 200	143 598	95,8	91,5	93,3	94,2
endast kommunalt pensionstillskott	1 093	3 470	4 563	4 670	1,9	4,5	3,4	3,1
endast understöd ur fond el. donation	801	2 269	3 070	2 641	1,4	2,9	2,3	1,7
fattigvård o. kommunalt pensions- tillskott o. dyl	271	259	530	574	0,5	0,3	0,4	0,4
fattigvård o. understöd ur fond etc.	254	649	903	901	0,4	0,8	0,6	0,6
Summa understödsfall	57 062	78 204	135 266	152 384	100	100	100	100

Tab. Å. Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form inom olika familjetyper
Urvalsundersökningen omfattande $\frac{1}{5}$ s av understödsfallen

	Antal familjer av nedanstående typ							Samtliga familjer
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn	
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
1. Understödstagare med tilläggspension								
<i>Landsbygd</i>								
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	1 214	16	1 701	133	794	370	—	4 228
Därav, i %, med								
enbart egentlig fattigvård	94	100	88	97	90	97	—	91
› kommunalt pensionstillskott	3	—	6	—	6	0	—	4
› understöd ur donation	1	—	4	1	2	1	—	3
fattigvård o. komm. pensionstillskott	1	—	1	1	1	1	—	1
fattigvård o. understöd ur donation	1	—	1	1	1	1	—	1
<i>Städer</i>								
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	1 215	7	2 113	91	878	258	—	4 562
Därav, i %, med								
enbart egentlig fattigvård	81	..	67	(90)	77	92	—	75
› kommunalt pensionstillskott	16	..	15	(7)	16	5	—	15
› understöd ur donation	2	—	15	(1)	3	1	—	8
fattigvård o. komm. pensionstillskott	1	—	1	(2)	2	2	—	1
fattigvård o. understöd ur donation	0	—	2	—	2	0	—	1
<i>Hela riket</i>								
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	2 429	23	3 814	224	1 672	628	—	8 790
Därav, i %, med								
enbart egentlig fattigvård	88	..	77	95	83	95	—	83
› kommunalt pensionstillskott	9	..	11	3	11	2	—	10
› understöd ur donation	2	—	10	1	3	1	—	5
fattigvård o. komm. pensionstillskott	1	—	1	1	2	2	—	1
fattigvård o. understöd ur donation	0	—	1	0	1	0	—	1
2. Övriga understödstagare								
<i>Landsbygd</i>								
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	1 571	54	1 645	897	809	2 305	14	7 295
Därav, i %, med								
enbart egentlig fattigvård	99	100	97	99	97	99	100	98
› kommunalt pensionstillskott	0	—	0	0	0	—	—	0
› understöd ur donation	1	—	2	0	2	1	—	1
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0	—	0	—	1	—	—	0
fattigvård o. understöd ur donation	0	—	1	1	0	0	—	1
<i>Städer</i>								
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	3 050	60	2 400	1 969	879	2 746	8	11 112
Därav, i %, med								
enbart egentlig fattigvård	100	100	96	98	97	99	..	98
› kommunalt pensionstillskott	0	—	0	0	1	—	..	0
› understöd ur donation	0	—	3	1	1	1	—	1
fattigvård o. komm. pensionstillskott	—	—	0	0	0	0	—	0
fattigvård o. understöd ur donation	0	—	1	1	1	0	—	1
<i>Hela riket</i>								
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	4 621	114	4 045	2 866	1 688	5 051	22	18 407
Därav, i %, med								
enbart egentlig fattigvård	99	100	96	98	97	99	..	98
› kommunalt pensionstillskott	0	—	0	0	0	—	..	0
› understöd ur donation	1	—	3	1	2	1	—	1
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0	—	0	0	0	0	—	0
fattigvård o. understöd ur donation	0	—	1	1	1	0	—	1

Tab. Å. Av fattigvårdsstyrelserna meddelat understöd, fördelat efter understödets rättsliga form och dess beskaffenhet

	Understödet uppsägna värde i tusental kr			
	Vård på sjukvårdsanstalt	Hemunderstöd	»Annan hjälp»	Samtliga understödsformer
<i>Landsbygd</i>				
Enbart egentlig fattigvård	10 459	23 807	4 259	38 525
» kommunalt pensionstillskott	—	166	38	204
» understöd ur donation	—	7	34	41
Fattigvård o. komm. pensionstillskott	46	106	27	179
Fattigvård o. understöd ur donation	4	92	15	111
Tillhoppa	10 509	24 178	4 373	39 060
<i>Städer</i>				
Enbart egentlig fattigvård	5 909	50 633	2 390	58 932
» kommunalt pensionstillskott	74	1 061	52	1 187
» understöd ur donation	—	10	239	249
Fattigvård o. komm. pensionstillskott	12	148	46	206
Fattigvård o. understöd ur donation	3	479	14	496
Tillhoppa	5 998	52 331	2 741	61 070
<i>Hela riket</i>				
Enbart egentlig fattigvård	16 368	74 440	6 649	97 457
» kommunalt pensionstillskott	74	1 227	90	1 391
» understöd ur donation	—	17	273	290
Fattigvård o. komm. pensionstillskott	58	254	73	385
Fattigvård o. understöd ur donation	7	571	29	607
Tillhoppa	16 507	76 509	7 114	100 130

na. Under år 1955 har antalet understödsfall med pensionstillskott minskat med något över 150.

De understöd som fattigvårdsstyrelserna utdelat ur fonder och donationer torde vara ofullständigt redovisade; siffrorna är därför i allmänhet för låga. Så t. ex. föreligger för Stockholm inga uppgifter angående dylika understöd.

Enligt de föreliggande uppgifterna hade under år 1955 knappt 4 000 familjer uppburit understöd ur fonder och donationer, som fattigvårdsstyrelserna förvaltat. I städerna fick ungefär 2 900 familjer dylikt understöd, på landsbygden inemot 1 100. Dessa tal, vilka måste betraktas som minimisiffror, motsvarar ungefär 3,7 % resp. 1,8 % av hela antalet redovisade understödsfall. I jämförelse

med föregående år innebär detta en ökning för hela riket med 430 (12,2 %).

I tab. Å redovisas den procentuella fördelningen av understödsfallen efter understödets rättsliga form inom olika familjetyper och inom skilda kategorier av understödstagare. Flertalet av de understöd som utgått enligt lagen om kommunala pensionstillskott har haft formen av kommunala tillskott till folkpension. Av samtliga understödsfall med tilläggspension hade 11 % uppburit kommunala pensionstillskott, på landsbygden 5 % och i städerna 16 %. Bland övriga understödstagare hade mindre än 1 % av understödsfallen åtnjutit understöd enligt pensionstillskottslagen. I flertalet av dessa fall har understöden haft formen av kommunala sjukvårdsbidrag.

Den största andelen understödsfall, i vilka hjälp utgått enligt lagen om kommunala pensionstillskott — liksom även ur fonder och donationer under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning — redovisas för familjer utan barn.

Understödet totala värde. I det föregående har särskilda uppgifter lämnats angående värdet av den hjälp som utgått i form av vård på sjukvårdsanstalt eller av hemunderstöd eller »annan hjälp». En sammanfattning härav lämnas i efterföljande tablå.

	Vård på Hemsjuk- sjuk- vårds- anstalt	Hem- under- stöd	An- nan hjälp	Samt- liga hjälp- former
<i>Vårdens värde i milj. kr</i>				
Landsbygd . . .	10,5	24,2	4,4	39,1
Städer	6,0	52,3	2,7	61,0
Hela riket 1955 .	16,5	76,5	7,1	100,1
1954 .	21,7	87,0	6,5	115,2
<i>Vårdens värde i %</i>				
Landsbygd . . .	27	62	11	100
Städer	10	86	4	100
Hela riket 1955 .	17	76	7	100
1954 .	19	75	6	100

Vårdens värde redovisas här brutto, dvs. utan avdrag för ersättning som kommunerna erhållit för lämnad vård aningen från vårdtagaren själv (t. ex. i form av folkpension, som kommunen uppburit) eller från annat håll (t. ex. från landstinget eller från andra kommuner).

Totala värdet av de understöd som fattigvårdsstyrelserna utgett under år 1955 uppgick till 100,1 milj. kr. Sedan 1954 har en minskning av det allmännas kostnader för fattigvården ägt rum med i runt tal 15,1 milj. kr eller 13,1 %.

Tab. A visar, hur värdet av det understöd fattigvårdsstyrelserna lämnat fördelade sig efter såväl understödets rättsliga form som dess beskaffenhet.

	Utbetalt under- stöd 1 000-tal kr	Återbetalt 1 000-tal kr	belopp i %
<i>Understödsdagare med tilläggs-pension . . . . .</i>	26 220	14 353	54,7
därav			
Ensamma män			
utan barn	8 458	5 903	69,8
med barn	69	26	(38,2)
Ensamma kvinnor			
utan barn	9 165	5 373	58,6
med barn	1 052	343	32,6
Gifta par eller samboende			
utan barn	3 581	1 261	35,2
med barn	3 895	1 447	37,1
Landsbygd	15 340	8 142	53,1
Städer	10 880	6 211	57,1
<i>Övriga understödsdagare . . . . .</i>	49 187	5 090	10,3
därav			
Ensamma män			
utan barn	7 351	1 501	20,4
med barn	326	37	11,2
Ensamma kvinnor			
utan barn	10 407	1 102	10,6
med barn	10 000	741	7,4
Gifta par eller samboende			
utan barn	4 144	475	11,5
med barn	16 920	1 225	7,2
Ensamma barn . . .	39	9	..
Landsbygd	23 730	3 224	13,6
Städer	25 457	1 866	7,3
<i>Samtliga understödsdagare . . . . .</i>	75 407	19 443	25,8
<i>Landsbygd . . . . .</i>	39 070	11 366	29,1
därav			
Ensamma män			
utan barn	9 274	4 743	51,1
med barn	212	29	13,9
Ensamma kvinnor			
utan barn	9 821	3 748	38,2
med barn	4 380	390	8,9
Gifta par eller samboende			
utan barn	3 976	852	21,4
med barn	11 384	1 596	14,0
Ensamma barn . . .	23	8	..
<i>Städer . . . . .</i>	36 337	8 077	22,2
därav			
Ensamma män			
utan barn	6 535	2 661	40,7
med barn	182	33	18,3
Ensamma kvinnor			
utan barn	9 751	2 726	28,0
med barn	6 673	694	10,4
Gifta par eller samboende			
utan barn	3 749	885	23,6
med barn	9 431	1 076	11,4
Ensamma barn . . .	16	2	..

Aterbetalade understödsbelopp. Enligt fattigvårdslagen är den som mottagit fattigvård och senare fått det bättre ställt, skyldig att återbetala vad han erhållit, om fattigvårdsstyrelsen begär det. Likaså kan fattigvårdsstyrelsen, om någon på fattigvårdens bekostnad vårdas på sjukvårdsanstalt och under tiden erhåller pension, sjukersättning el. dyl. av dessa medel skaffa sig ersättning för sina utlägg. Även den som försummar sin försörjningsplikt är ersättningsskyldig gentemot fattigvården för hjälp, som utgått till den försörjningsberättigade.

För år 1955 har gjorts en sammanställning av de belopp som understödstagarna återbetalat till fattigvårdsstyrelserna. De uppgifter som här redovisas, inkluderar emellertid ej Stockholms stad, för vilken några uppgifter ej kunnat erhållas.

Mellan tilläggspensionärer och övriga understödstagare råder en avsevärd skillnad i fråga om den relativa del av det utbetalade beloppet som återbetalas. För de förstnämnda har återbetalats över hälften, men för de sistnämnda blott ca 10 %. I fråga om tilläggspensionärerna råder, som framgår av omstående tablå, ej någon större skillnad mellan landsbygd och städer, medan för övriga understödstagare en något större andel återbetalas på landsbygden (14 %) än i städerna (7 %). Beträffande tilläggspensionärerna torde återbetalning-

en i stor utsträckning gälla pensioner eller pensionstillägg, som fattigvårdsstyrelserna förskotterat i väntan på utbetalning från pensionsstyrelsen.

Särskilt bland understödstagarna utan tilläggspension är det de barnlösa familjetyperna som återbetalar en större andel än familjer med barn. Bland tilläggspensionärerna är detta fallet även med ensamma män och ensamma kvinnor, medan för de gifta en obetydlig skillnad i andra riktningen redovisas. De högsta relativa andelarna återbetalat belopp återfinns bland tilläggspensionärernas ensamma män utan barn (70 %) och ensamma kvinnor utan barn (59 %) och de lägsta bland gifta par med barn hos övriga understödstagare (7 %). Som tidigare nämnts, föreligger en ganska stor skillnad i fråga om det återbetalade beloppets relativa andel på landsbygd och i städer. Detta framgår av omstående sammanställning, i vilken det utbetalade understödet samt det återbetalade beloppet redovisas för olika familjetyper på landsbygden och i städerna.

Bland understödstagarna på landsbygden återbetalas ca 29 % av det utbetalade beloppet medan motsvarande tal i städerna var 22 %. Genomgående för alla familjetyper såväl på landsbygden som i städerna är, att de barnlösa återbetalar en relativt högre andel än familjer med barn.

TABELLER

Tab. 1. Antal understödsfall med fördelning efter familjetyp samt antal understödstagare

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Län	Antal understödsfall tillhörande familjetypen							Antal vuxna		Antal barn	
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn	män	kvinnor	hem- ma- varan- de ¹	omhän- dertagna av barna- vårds- nämnden
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn					
<i>Landsbygd</i>											
Stockholms län	857	28	950	334	554	880	2	2 319	2 718	2 714	116
Uppsala »	302	4	420	79	225	178	—	709	902	585	21
Södermanlands »	332	9	460	136	197	238	1	776	1 031	869	30
Östergötlands »	600	21	809	147	439	432	7	1 492	1 827	1 433	49
Jönköpings »	357	9	473	82	165	211	—	742	931	648	9
Kronobergs »	356	13	369	86	162	281	2	812	898	872	23
Kalmar »	657	22	879	181	447	544	1	1 670	2 051	1 784	51
Gotlands »	125	6	122	46	56	131	—	318	355	455	10
Blekinge »	443	12	605	167	308	465	5	1 228	1 545	1 581	39
Kristianstads »	554	9	758	198	227	487	2	1 277	1 670	1 724	54
Malmöhus »	555	9	679	174	235	408	2	1 207	1 496	1 451	31
Hallands »	156	3	215	39	84	121	—	364	459	375	12
Göteborgs o. Bohus »	403	13	536	89	199	229	1	844	1 053	689	31
Älvsborgs »	565	15	658	175	243	434	3	1 257	1 510	1 347	45
Skaraborgs »	388	6	518	110	212	279	2	885	1 119	877	8
Värmlands »	856	25	994	298	448	753	4	2 082	2 493	2 494	68
Örebro »	543	9	840	153	379	402	1	1 333	1 774	1 281	54
Västmanlands »	386	4	522	145	246	285	—	921	1 198	1 042	37
Kopparbergs »	812	29	921	366	410	716	1	1 967	2 413	2 500	62
Gävleborgs »	1 106	19	1 305	442	728	884	2	2 737	3 359	3 079	64
Västernorrlands »	1 253	27	1 518	518	793	1 146	7	3 219	3 975	3 804	73
Jämtlands »	566	22	477	202	242	519	1	1 349	1 440	1 789	38
Västerbottens »	772	29	683	328	399	1 027	2	2 227	2 437	3 407	70
Norrbottnens »	1 151	32	915	514	644	1 811	8	3 638	3 884	6 624	65
S:a på landsbygden	14 095	375	16 626	5 009	8 042	12 861	54	35 373	42 538	43 424	1 060
<i>Städer</i>											
Stockholms stad	7 408	120	7 092	3 800	2 176	3 892	16	13 596	16 960	14 744	1 048
Stockholms län	630	15	842	340	429	608	4	1 682	2 219	1 829	104
Uppsala »	302	8	382	225	185	337	—	832	1 129	1 179	68
Södermanlands »	571	14	777	272	283	558	—	1 426	1 890	1 840	54
Östergötlands »	853	10	1 049	441	446	729	—	2 038	2 665	2 442	163
Jönköpings »	429	20	658	158	220	440	2	1 109	1 476	1 359	62
Kronobergs »	134	4	130	30	46	134	—	318	340	384	7
Kalmar »	242	8	265	99	164	282	—	696	810	818	27
Gotlands »	111	3	93	73	66	109	—	289	341	367	27
Blekinge »	322	1	374	156	149	295	1	767	974	944	60
Kristianstads »	184	7	190	70	110	179	1	480	549	652	29
Malmöhus »	2 096	33	2 218	768	974	1 909	3	5 012	5 869	5 713	179
Hallands »	232	6	262	77	91	213	2	542	643	698	10
Göteborgs o. Bohus »	2 921	17	2 732	1 496	1 311	1 755	—	6 004	7 294	6 071	381
Älvsborgs »	772	7	793	306	297	650	1	1 726	2 046	2 025	67
Skaraborgs »	382	6	455	118	167	246	1	801	986	805	10
Värmlands »	693	13	828	237	328	469	1	1 503	1 862	1 433	122
Örebro »	554	10	674	219	208	389	—	1 161	1 490	1 367	34
Västmanlands »	379	14	511	267	208	363	1	964	1 349	1 371	58
Kopparbergs »	345	9	340	150	127	241	—	722	858	772	64
Gävleborgs »	461	8	512	210	200	307	—	976	1 229	1 134	39
Västernorrlands »	429	15	408	192	206	322	—	972	1 128	1 102	43
Jämtlands »	163	—	100	39	26	72	—	261	237	273	1
Västerbottens »	277	7	373	102	113	213	3	610	801	679	18
Norrbottnens »	539	17	407	227	159	428	1	1 143	1 221	1 585	35
S:a i städerna	21 429	372	22 465	10 072	8 689	15 140	37	45 630	56 366	51 586	2 710

¹ eller vårdade utom hemmet på fattigvårdens bekostnad

med fördelning på vuxna män, kvinnor samt barn, länsvis

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Län	Antal understödsfall tillhörande familjetypen							Antal vuxna		Antal barn	
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn	män	kvinnor	hemmarvarande ¹	omhändertagna av barnavårdsnämnden
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn					
<i>Städer</i>											
Göteborg	2 612	14	2 428	1 353	1 149	1 517	—	5 292	6 447	5 316	358
Malmö	1 211	21	1 077	486	565	1 190	1	2 987	3 318	3 473	38
Norrköping	464	4	559	236	272	436	—	1 176	1 503	1 364	109
Hälsingborg	312	2	448	124	161	346	1	821	1 079	1 068	67
Örebro	331	1	379	116	106	203	—	641	804	671	12
Uppsala	253	6	302	210	143	288	—	690	943	1 014	66
Västerås	175	6	141	156	65	151	—	397	513	681	42
Borås	365	5	320	167	84	323	1	777	894	1 048	24
Linköping	197	2	246	119	62	116	—	377	543	513	22
Eskilstuna	275	6	412	171	164	385	—	830	1 132	1 239	33
Gävle	199	2	286	141	64	117	—	382	608	562	26
Jönköping	191	11	207	59	78	169	—	449	513	533	43
Solna	159	2	266	112	122	145	—	428	645	483	25
Karlstad	283	1	382	104	119	170	—	573	775	498	56
Halmstad	135	3	162	48	55	128	—	321	393	428	6
Lund	186	7	339	57	89	152	—	434	637	469	38
Karlskrona	211	1	215	83	80	192	1	484	570	553	54
Karlskoga	155	6	178	71	63	128	—	352	440	486	17
Kalmar	111	2	84	43	59	126	—	298	312	339	13
Södertälje	134	—	193	43	105	125	1	364	466	342	13
Trollhättan	188	—	222	56	109	127	—	424	514	374	5
Uddevalla	118	—	111	58	46	98	—	262	313	318	14
Luleå	146	8	129	95	68	216	—	438	508	691	18
Sundsvall	106	3	85	52	31	61	—	201	229	211	9
Landskrona	170	1	193	44	84	99	—	354	420	297	18
Sundbyberg	114	4	148	91	79	116	3	313	434	348	39
Motala	128	2	141	57	74	119	—	323	391	384	21
<i>Hela riket</i>											
Stockholms stad	7 408	120	7 092	3 800	2 176	3 892	16	13 596	16 960	14 744	1 048
Stockholms län	1 487	43	1 792	674	983	1 488	6	4 001	4 937	4 543	220
Uppsala	604	12	802	304	410	515	—	1 541	2 031	1 764	89
Södermanlands	903	23	1 237	408	480	796	1	2 202	2 921	2 709	84
Östergötlands	1 453	31	1 858	588	885	1 161	7	3 530	4 492	3 875	212
Jönköpings	786	29	1 131	240	385	651	2	1 851	2 407	2 007	71
Kronobergs	490	17	499	116	208	415	2	1 130	1 238	1 256	30
Kalmar	899	30	1 144	280	611	826	1	2 366	2 861	2 602	78
Gotlands	236	9	215	119	122	240	—	607	696	822	37
Blekinge	765	13	979	323	457	760	6	1 995	2 519	2 525	99
Kristianstads	738	16	948	268	337	666	3	1 757	2 219	2 376	83
Malmöhus	2 651	42	2 897	942	1 209	2 317	5	6 219	7 365	7 164	210
Hallands	388	9	477	116	175	334	2	906	1 102	1 073	22
Göteborgs o. Bohus	3 324	30	3 268	1 585	1 510	1 984	1	6 848	8 347	6 760	412
Älvsborgs	1 337	22	1 451	481	540	1 084	4	2 983	3 556	3 372	112
Skaraborgs	770	12	973	228	379	525	3	1 686	2 105	1 682	18
Värmlands	1 549	38	1 822	535	776	1 222	5	3 585	4 355	3 927	190
Örebro	1 097	19	1 514	372	587	791	1	2 494	3 264	2 648	88
Västmanlands	765	18	1 033	412	454	648	1	1 885	2 547	2 413	95
Kopparbergs	1 157	38	1 261	516	537	957	1	2 689	3 271	3 272	126
Gävleborgs	1 567	27	1 817	652	928	1 191	2	3 713	4 588	4 213	103
Västernorrlands	1 682	42	1 926	710	999	1 468	7	4 191	5 103	4 906	116
Jämtlands	729	22	577	241	268	591	1	1 610	1 677	2 062	39
Västerbottens	1 049	36	1 056	430	512	1 240	5	2 837	3 238	4 086	88
Norrbottens	1 690	49	1 322	741	803	2 239	9	4 781	5 105	8 209	100
S:a för hela riket	35 524	747	39 091	15 081	16 731	28 001	91	81 003	98 904	95 010	3 770

Tab. 2. Understödsfallens fördelning med avseende på understödets rättsliga form, antal barnbidrag eller bidragsförskott, länsvis

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län	Hela antalet understödsfall	därav					Antal understöds-tagare med tilläggs-pension	Antal barn i understödda familjer med	
		enbart fattigv.-understöd	enbart kommunalt pensions-tillskott	enbart understöd ur fond el. donation	fattigvård och kommunalt pensions-tillskott	fattigvård och understöd ur fond etc.		särskilt barn-bidrag	bidrags-förskott
<i>Landsbygd</i>									
Stockholms	än 3 605	3 571	24	3	3	4	1 277	202	178
Uppsala	1 208	989	201	4	14	—	582	64	27
Södermanlands	1 373	1 358	4	1	6	4	583	92	67
Östergötlands	2 455	2 266	91	45	24	29	1 231	174	66
Jönköpings	1 297	1 191	87	12	5	2	468	69	16
Kronobergs	1 269	1 224	3	18	11	13	594	107	26
Kalmar	2 731	2 712	2	12	—	5	1 048	172	83
Gotlands	486	452	—	—	34	—	155	61	24
Blekinge	2 005	1 995	—	7	—	3	895	211	83
Kristianstads	2 235	2 190	18	20	3	4	978	172	123
Malmöhus	2 062	1 914	9	103	4	32	967	137	70
Hallands	618	609	9	—	—	—	202	38	8
Gotteborgs o. Bohus	1 470	1 405	1	47	8	9	710	100	60
Älvsborgs	2 093	1 992	13	73	5	10	669	106	82
Skaraborgs	1 515	1 451	—	52	2	10	415	76	25
Värmlands	3 378	3 335	8	12	21	2	1 273	200	150
Örebro	2 327	2 056	67	98	41	65	1 073	135	34
Västmanlands	1 588	1 393	121	41	23	10	799	101	98
Kopparbergs	3 255	3 111	39	84	5	16	1 174	272	182
Gävleborgs	4 486	4 369	82	18	15	2	2 001	345	274
Västernorrlands	5 262	4 921	259	50	30	2	2 381	461	325
Jämtlands	2 029	1 930	34	49	4	12	669	130	139
Västerbottens	3 240	3 139	21	52	8	20	1 277	619	169
Norrbottens	5 075	5 070	—	—	5	—	1 800	1 091	291
S:a på landsbygden	57 062	54 643	1 093	801	271	254	23 221	5 135	2 600
<i>Städer</i>									
Stockholms stad	24 504	23 316	1 188	—	—	—	5 924	928	3 076
Stockholms län	2 868	2 840	4	11	—	13	1 066	119	293
Uppsala	1 439	1 378	2	39	—	20	245	78	188
Södermanlands	2 475	2 170	10	223	5	67	569	117	173
Östergötlands	3 528	3 158	188	138	40	4	1 847	300	463
Jönköpings	1 927	1 783	3	90	—	51	739	166	135
Kronobergs	478	478	—	—	—	—	200	48	18
Kalmar	1 060	1 060	—	—	—	—	255	68	93
Gotlands	455	414	—	—	—	41	127	18	45
Blekinge	1 298	1 229	—	33	—	36	582	132	114
Kristianstads	741	712	24	1	4	—	243	53	41
Malmöhus	8 001	6 539	712	515	108	77	3 038	393	908
Hallands	883	795	—	66	—	22	340	39	38
Gotteborgs o. Bohus	10 232	9 275	914	12	28	3	3 209	523	1 260
Älvsborgs	2 826	2 678	8	82	4	54	1 006	128	223
Skaraborgs	1 375	1 246	14	59	14	42	565	119	73
Värmlands	2 569	2 216	89	194	11	59	932	127	137
Örebro	2 054	1 716	65	207	14	52	845	184	178
Västmanlands	1 743	1 536	17	149	—	41	709	135	212
Kopparbergs	1 212	1 026	11	145	3	27	356	53	62
Gävleborgs	1 698	1 416	48	181	28	25	689	88	219
Västernorrlands	1 572	1 481	35	41	—	15	634	129	139
Jämtlands	400	400	—	—	—	—	120	21	54
Västerbottens	1 088	867	138	83	—	—	452	119	91
Norrbottens	1 778	1 778	—	—	—	—	496	162	183
S:a i städerna	78 204	71 557	3 470	2 269	259	649	25 188	4 252	8 416

understödstagare med tillägspension samt antal barn i understödda familjer med särskilt

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län	Hela antalet understödsfall	därav					Antal understödstagare med tillägspension	Antal barn i understödda familjer med	
		enbart fattigv.-understöd	enbart kommunalt pensions-tillskott	enbart understöd ur fond el. donation	fattigvård och kommunalt pensions-tillskott	fattigvård och understöd ur fond etc.		särskilt barn-bidrag	bidrags-förskott
<i>Städer</i>									
Göteborg	9 073	8 146	908	—	19	—	2 814	447	1 182
Malmö	4 551	4 110	363	—	78	—	1 413	215	573
Norrköping	1 971	1 625	187	119	40	—	1 165	178	294
Hälsingborg	1 394	1 023	170	178	23	—	628	95	214
Örebro	1 136	899	45	165	2	25	451	97	117
Uppsala	1 202	1 200	2	—	—	—	136	75	166
Västerås	694	693	1	—	—	—	231	56	141
Borås	1 265	1 175	—	67	—	23	319	47	105
Linköping	742	719	—	19	—	4	279	42	114
Eskilstuna	1 413	1 236	—	134	—	43	132	71	128
Gävle	809	632	—	164	—	13	343	34	160
Jönköping	715	670	1	37	—	7	226	26	77
Solna	806	803	2	1	—	—	303	32	114
Karlstad	1 059	741	82	185	—	51	466	62	69
Halmstad	531	484	—	34	—	13	210	22	35
Lund	830	484	—	282	—	64	457	26	48
Karlskrona	783	735	—	33	—	15	327	67	66
Karlskoga	691	530	16	34	9	12	251	59	43
Kalmar	425	425	—	—	—	—	81	21	54
Södertälje	601	601	—	—	—	—	270	33	44
Trollhättan	702	702	—	—	—	—	353	31	66
Uddevalla	431	416	6	—	9	—	118	33	29
Luleå	662	662	—	—	—	—	146	60	96
Sundsvall	338	338	—	—	—	—	126	24	42
Landskrona	591	382	172	21	4	12	313	17	33
Sundbyberg	555	555	—	—	—	—	152	6	51
Motala	521	521	—	—	—	—	260	45	35
<i>Hela riket</i>									
Stockholms stad	24 504	23 316	1 188	—	—	—	5 924	928	3 076
Stockholms län	6 473	6 411	28	14	3	17	2 343	321	471
Uppsala	2 647	2 367	203	43	14	20	827	142	215
Södermanlands	3 848	3 528	14	224	11	71	1 152	209	240
Östergötlands	5 983	5 424	279	183	64	33	3 078	474	529
Jönköpings	3 224	2 974	90	102	5	53	1 207	235	151
Kronobergs	1 747	1 702	3	18	11	13	794	155	44
Kalmar	3 791	3 772	2	12	—	5	1 303	240	176
Gotlands	941	866	—	—	34	41	282	79	69
Blekinge	3 303	3 224	—	40	—	39	1 477	343	197
Kristianstads	2 976	2 902	42	21	7	4	1 221	225	164
Malmöhus	10 063	8 503	721	618	112	109	4 005	530	978
Hallands	1 501	1 404	9	66	—	22	542	77	46
Göteborgs o. Bohus	11 702	10 680	915	59	36	12	3 919	628	1 320
Älvsborgs	4 919	4 670	21	155	9	64	1 675	234	305
Skaraborgs	2 890	2 697	14	111	16	52	980	195	98
Värmlands	5 947	5 551	97	206	32	61	2 205	327	287
Örebro	4 381	3 772	132	305	55	117	1 918	319	212
Västmanlands	3 331	2 929	138	190	23	51	1 508	236	310
Kopparbergs	4 467	4 137	50	229	8	43	1 530	325	244
Gävleborgs	6 184	5 785	130	199	43	27	2 690	433	493
Västernorrlands	6 834	6 402	294	91	30	17	3 015	590	464
Jämtlands	2 429	2 330	34	49	4	12	789	151	193
Västerbottens	4 328	4 006	159	135	8	20	1 729	738	260
Norrbottens	6 853	6 848	—	—	5	—	2 296	1 253	474
S:a för hela riket	135 266	126 200	4 563	3 070	530	903	48 409	9 387	11 016

Glossary in English

allmänt barnbidrag	general children's allowances	genomsnitt(lig)	average
andel	share, participation (in)	gift	married
annan hjälp	other form of aid	gift par	married couple
anstaltsvård	institutional care	granskning	examination
antal	number (of)	grupp	group
arvode	fee		
avdelning	section, department, ward	hela	whole
		hem	home
barn	child(ren)	hemunderstöd	relief in the home
barnavårdsnämnd	board of child welfare	hjälp	aid
barnantal	number of children	hög, högre, högst	high, higher, highest
barnbidrag	children's allowances		
barnfamiljer	families with children	inkomstklass	income group
bearbeta	compile	in natura	in kind
befolkning	population		
beläggning	number of patients under care	kalendermånad	calendar month
		kläder	clothes
bidrag	allowance(s)	kommunalt	municipal
bidragsförskott	allowance in advance	kontant	cash
bruk	use	kostnad	cost, charge, expense
båda	both	kronikeravdelning	ward for chronic cases
		kvinnor, kvinnor	woman, women, females
civilstånd	civil status (marital status)	känd	known
		kön	sex
dag	day		
dylik	such, similar	landsbygd	rural district(s)
därav	whereof	lokala	local
		lägre, lägsta	lower, lowest
egentlig	real	län	county
ej	not		
enbart	only	makar med barn	husband and wife with children
ensam	single	makar utan barn	husband and wife without children
erhålla	receive		
		man, män	man, men, males
fall	case	med	with
familj	family	medeltal	average (number), mean
familjetyp	category of family	minderårig	minor(children)
fattigvård	public assistance	minskning	reduction, decrease
fattigvårdssamhälle	municipality	myndighet	authority
fattigvårdsstyrelse	public assistance board	möjlighet	possibility
flera	several		
folkmängd	number of inhabitants	ogift	unmarried
folkpension	national pension	okänd	unknown
fördelning	distribution, grouping		
försörjare	supporter		

olika område	different district, area	tilläggs pensionär	pensioner with extra pen- sion
ort	place, locality	traktamente	(daily) allowance (for ex- penses)
pensionsstyrelsen	The Pensions Commissio- ners' Board	understöd	relief
pensionstillskott	additional pension	understödsfall	relief case (cases of relief)
pensionär	pensioner	understödsfrekvens	frequency of public assist- ance
person(er)	person(s)	understöds månader	duration of relief in month
platsantal	number of beds (places)	understödstagare	receivers of relief
primärmaterial	basic material	undersökning	inquiry, investigation, sur- vey
redovisa	report	uppgift	information
regelbunden	regular	urvalsundersökning	sample
reseutgifter	travelling expenses	utan	without
riket	country	utgifter	expenses, expenditure
riksområde	region of the country	utom	except
rättslig	legal		
saknas	is (are) lacking, missing	varaktighet	duration
samboende	living together	vuxna	adults
samlingsrum	sitting room	vård	care
samtliga	all	vård dagar	period of care in days
sinnessjukavdelning	ward for mental cases	vårdtagare	person under care
sjukavdelning	ward (clinic)	vårdtid	period of care
sjukdom	sickness, disease	värde	value
sjukhusvård	hospital care, treatment		
sjukvård	medical care	ålder	age
sjukvårdsanstalt	hospital, sanatorium	ålderdomshem	homes for the aged
skatt(er)	tax(es)	åldersfördelning	grouping by ages
slut	end	åldersgrupp	age group
slutsats	conclusion	år	year(s)
sociala bidrag	social allowances	åtnjuta	receive
stad (städer)	town(s)		
stickprov	sample	äldre	older (previous)
storlek	size	änka, änklings	widow, widower
särredovisa	report separately		
särskilt barnbidrag	special children's allowances	ökning	increase (subst.)
tillhoppa	(added) together	övrigt, övriga	other(s)
tillhöra	belong		

STATISTISKA CENTRALBYRÅNS

24. JUL 1970

BIBLIOTEK

Utkom från trycket den 10 juli 1957